

Ny Bokin'i
Daniela

Cecil N. Wright

Bokin'i Daniela

Sava lalana

Ny fomba fijery nentim-paharazana dia ny hoe ny Bokin'i Daniela dia nosoratan'i Daniela

mihitsy, na raha tsy izany dia araka ny baikony, tamin'ny taonjatofahadimy tal. Noho izany, manoro hevitra izy ireo fa nosoratana tamin'ny tapany voalohany tamin'ny taonjato faharoa talohan'JK izy io dia nosoratan'ny mpanoratratsy fantatra iray izay milaza azy io ho an'ny olona iray antsoina hoe Daniela, ary ny ankamaroan'ny zavatra aseho ho toy ny faminaniana dia efa tantara - saingy tsy nantenaina hovakiana be dia be tsy ho ela ka ho toherina ho

faminaniana. Mifanohitra amin'izany koa, mametra-panontanianaizy ireo ny maha-azo itokiana ny toerana misy olana amin'ny fanamafisana izany amin'ny tantara tsy

ara-pivavahana fanta-daza, ary milaza izy ireo fa anganofotsiny. Mazava ho azy anefa fa mitady hanaratsy ny ankamaroan'ny Baiboly sisa amin'ny antony toy izany sy mitovitovy amin'izany koa izy ireo.

Ny mpanoratra ireo naoty ireo dia mino fa ny fomba fijery nentim-paharazana dia voaporofa fa azo inoana kokoa noho ny an'ireo misalasala, ary manaikyizany ho toy izany. Manao asa

fanompoana anefa ireo mpitsikera, satria manery antsika hanadihady ny fototry ny finoantsika izy ireo fa tsy hanaikyizany amin'ny fomba mivadika fotsiny, ary hamantatra izay olana mety hisy. Ireo dia mifandraika indrindra amin'ny fahabangana amin'ny fampahalalam-baovao

(toetran'ny tantara tsy ara-pivavahana sy ara-baiboly hatramin'izay), izay tsy mbola azon'ny mpino na ny misalasala ny hanome azy. Saingy nisesisesy hatrany ny fisalasalana toy ny

fanafoanana ny fomba fijery nentim-paharazana momba ny mpino, ka ny vaovao tsy

ara-pivavahana hita taty aoriana mba hanamarina izany. Ny sasany amin'izany dia marina raha miresaka momba ny Bokin'i Daniela mihitsy. Ny fotoana hatreto dia tena nankasitraka azy. Ary i Daniela manokana dia nohamarinin'ny Tompontsika fa izy no mpanoratra sy mpaminany (

Matio 24:15) Koa tsy mila misalasala isika hanaiky azy io ho toy ny tamin'ny daty teo aloha, sy ho toy ny tantara marina sy faminaniana mialoha, na azontsika atao na tsia ny hameno ny

banga rehetra amin'ny teo aloha na hahatakatra ny farany rehetra. Ny faritra misy olana manokana izay mety hatahorantsika anefa dia ho tsikaritra amin'ny ankapobeny mifandray amin'ny famintinana ny boky fa tsy eto.

Misy toko 12 ilay boky, ka ny voalohany dia fampidirana ny antontan-taratasy manontolo. Ny toko enina voalohany dia mirakitra zava-nitranga ara-tantara mifandray amin'i Daniela sy ny namany telo

izay nentina ho babo tany Babylona avy tany Joda, ary nosoratana tamin'ny olona fahatelo. Ny toko enina farany, izay nosoratana tamin'ny olona voalohany indrindra indrindra, dia mirakitra ny nofin'i Daniela isan-karazany (ary indraindray ny fandikana azy ireny) mahakasika (1) firenena syfanjakana samihafa nisy fiantraikany teo amin'ny tantaran'ny Israely, ary toy izany koa (2) momba ny

fanjakanairay izay hametrahan'Andriamanitra izay haharitra mandrakizay, fa ny hafa kosa ho rava. Ny enina voalohany dia tena ilaina mba hahatonga ny enina farany ho takatry ny saina. Noho ny antony sasany anefa,tsy nohazavaina tao amin'ilay fitsapana,tsy misy ifandraisany tanteraka amin'ny fanavahana ara-drafitra, ary tsy nisy fanazavana mahafa-po tanteraka natolotra, ny Toko 2:4b ka hatramin'ny Toko faha-7 dia nosoratana tamin'ny teny aramianina (na syrianina na Kaldea), ny fitenin'ny tany nahababo azy, ary ny ambinyamin'ny teny hebreo, ny fitenin-drazany. Ny Bokin'i Ezra, izay natokana ho an'ireo sesitany niverina tany Jodia, dia voasoratra toy izany koa — Toko 4:8 ka hatramin'ny 6:18 sy 7:12-26 , amin'ny teny aramianina.) Na izany aza, i Adam Clarke dia nilaza mazava tsara momba an'i Daniela hoe: "Tahaka ny Kaldeanina.

Tena liana tamin'ny tantara sy ny faminaniana ao amin'ny toko. ii. 4 hatramin'ny faran'ny toko.

vii., dia voasoratra amin'ny teny Kaldea avokoa izy rehetra; fa satria ireo faminaniana izay mitoetra dia mahakasika ny fotoana aorian'ny fanjakan'ny Kaldeanina, ary indrindra indrindra mifandraika amin'ny Fiangonana sy ny vahoakan'Andriamanitra amin'ny ankapobeny, dia nosoratana tamin'ny teny hebreo izy ireo, ka io no fiteny nisafidianan'Andriamanitra hanambara ny torohevitra rehetra nomeny teo ambanin'ny Testamenta Taloha mikasika ny Vaovao".

Raha ny amin'ny tanjon'ny Bokin'i Daniela, dia toa mety tsara ny milaza amin'ny ampahany toy izao ny Commentary momba ny Baiboly manontolo nataon'i Ellicott: "Tamin'ny voalohany, dia tena ilaina ny hamenoana ny fitohizan'ny fanambarana.

Kanefa, araka ny voalaza etsyambony [saingy tsy tafiditra amin'ity teny nindramina ity], dia mety ho noheverina fa hiseho avy hatrany ny andron'ny Mesia taorian'ny fiverenana avy tany an-tsesitany I Isaia sy i Jeremia dia nitarika ny Isiraelita hiandry ny fahababoana, ka ny an'i Daniela dia nanosika azy hitady fe-potoana fanenjehana taorian'ny fiverenana avy tany an-tsesitany; Ary rehefa avy niresaka antony roa hafa izy, dia namintina tamin'ny fehezanteny tokana toy izao manaraka izao: "Azo lazaina àry fa ny tanjon'ny Bokin'i Daniela dia (1) hanome rohy tsy hita ao amin'ny rojo ny fitohizan'ny fanambarana [araka ny noresahina tao amin'ilay teny nalaina teo aloha];

2) hanohana an'i Israely eo anivon'ny fisalasalana sy ny tahotra ateraky ny

famotsorana ny Babylonianina ho any an-tsesitany; (3) an'ilay Andriamanitra tokana marina" — noho izany, dia mampiseho "toetra misionera", araka ny nambaran'i Ellicott teo aloha.

Amin'ny lafiny sasany, i Daniela dia ao amin'ny Testamenta Taloha izay Apokalypsy ho an'ny

Testamenta Vaovao. Raha ny marina, ny sasany amin'ireo tandindona amin'ny farany dia nalaina avy amin'ny voalohany. Ary koa, na dia apokaliptika aza ny ampahany lehibe amin'ny Apokalypsy, ny ampahany amin'ny Daniela dia toy izany koa. Raha ny marina, toa nametraka ny feo ho an'ny

apokalypsy tsy misyaingam-panahyzy io tamin'ny fotoan-tsarotra nanomboka tamin'ny taonjato faharoa talohan'iJK ka hatramin'ny taonjato faharoa am.f.i.

Famintinana na topimaso isaky ny toko tsirairayihany no homena ankehitriny, afa-tsy raha toa ka ilaina ny fanazavana, na ny fahatakarana tsara, na ny fanamafisana manokana.

Toko 1

NEBOKADNEZARA

Toko 1: Tamin'ny taona fahatelo nanjakan'i Joiakima, mpanjakan'ny Joda (607 talohan'i JK), dia tongatany Jerosalema i Nebokadnezara mpanjakan'i Babylona ka nanao fahirano azy. Anisan'ireo babo (606 T.K.).

Daniela sy ny namany telo tamin'ny "taranaka mpanjaka sy ny manan-kaja", izay nomena fiofanana manokana ho amin'ny fanompoana teo amin'ny lapan'i Nebokadnezara sy ny fanjakan'i Nebokadnezara, ary nahita fitia lehibe teo anatrehan'ny mpanjaka na dia teo aza ny fahaleovantenany sy nytsyfivadihany tamin'Andriamanitra. Nanohy "hatramin'ny taona voalohany nanjakan'i Kyrosy" i Daniela (536 tal. Raha ny marina, dia resahina mihitsy aza ny fahitana azon'i Daniela tamin'ny "taona fahatelo nanjakan'i Kyrosy, mpanjakan'i Persa" (10:1), izany hoe mbola velona tamin'ny 534 na 533 talohan'i Kristy, nefa tsy voatery midika hoe mbola anisan'ny fitondram-panjakana izy tamin'izany. Izy dia nanohy hatramin'ny fotoana nanjakan'i Nebokadnezara mpanjaka babylonianina (605-562 T.K.), Evil-Merodaka (562-560 T.K.), Negriglissara (560-? T.K.), Nabonida (55-538 T.K.), ary Belsazara (zanak'i Nabonida, 560 T.K.); avy eo tamin'ny andron'i Dariosy Medianina (538-536 T.K.) ary hatramin'ny nanjakan'i Kyrosy Persianina tamin'i Babylona (536-530 T.K.) — 70 taona mahery. (Jereo ny 5:31; 6:28.)

I Nebokadnezara dia zanak'i Nabopolasara, mpanjaka voalohany tao amin'ny tarana-mpanjaka Kaldeanina (625-605 T.K.), ary nitarika ny tafik'ny rainy tamin'ireo taona farany niainan'i Nebokadnezara. Nanambady zanakavavin'i Cyaxares, mpanjakan'ny Medianina, koa izy, izay nanaovan-drainy firaisankina izay tena nanan-danja ara-politika. Zanany i Evil-Merodaka, izay voalaza etsyambony fa nandimby azy. Tsy zanany i Belsazara, izay voalaza tetsyambony koa ho mpandimby azy farany, na dia nantsoina hoe rain'i Belsazara aza (5:2, 11, 18). Mety ho tamin'ny heviny fotsinyihany izany hoe izy no niavaka indrindra teo alohany, fa tsy razambeny. Toa nanambady zanakavavin'i Nebokadnezara anefa i Nabonida rainy, fa rehefa lasa mpanjaka i Nabonida ary efa lehibe i Belsazara. Zafikelin'i Nebokadnezara àry izy, ary mety ho nantsoina hoe rainy i Nebokadnezara.

Tsy tokony hafangaro amin'i Beltesazara, ilay anarana kaldeanina nomena an'i Daniela, ilay anarana hoe Belsazara teo aloha. Nomena anarana hoe Sadraka sy Mesaka ary Abednego koa ireojiosy telo lahy, naman'i Daniela, dia i Hanania sy Misaela ary Azaria.

Toko 2: Tamin'ny taona faharoa nanjakan'i Nebokadnezara dia nanonofy mampahatahotraizaytsy tsaroany, ary i Daniela dia samy nanambara ny nofy sy ny heviny araka izay azony tamin'ny fahitana tamin'ny alina. Sarivongana lehibe izy io, ary ny lohany dia volamena sy tratra ary sandry volafotsy, ny kibony sy ny feny varahina; ary nisy vato nendahana teo amin'ny tendrombohitra tsy nisy tanana, ka namely ny tongotr'ilay

sary ka nanorotoro ny tapany rehetra izaytonga tahaka ny akofa ka nopaohin'nyrivotra, ka tonga tendrombohitra lehibe nameno nytany rehetra ilay vato. Io sary io dia

nampisehofanjakana efatra na empira maneran-tany nifandimby — Babylonianina (notarihin'i Nebokadnezara), Medianina-Persianina, Grika ary Romanina — izay samy nandresy ny teo alohany sy nanao azy io ho anisan'ny tenany. Ary ilay vato dia

tandindon'ny fanjakanaizay haorin'Andriamanitry ny lanitra, ary tsy ho rava mandrakizay, fa hotorotoroiny sy handevona ny fanjakana hafa rehetra izay aseho amin'ny sary, --

amin'ny fanaovana izany hatramin'ny farany.

Toko 3: Nanao sariolona volamena lehibe Nebokadnezara mpanjaka ka nanangana azy teo amin'ny tany lemaka Dora amin'ny faritanin'i Babylona, ary nanasa ny olo-malaza rehetra teo amin'ny fanjakany

hanatrika ny fitokanana azy, ary nasainy niankohoka tamin'ny feon-kira sy niankohoka teo anatrehan'ny Tompo ny mpanatrika rehetra.

fa raha tsy izany, dia atsipy ao amin'ny lafaoro misy afo mirehitra amin'izany ora izany. Tsy nety nanaiky ireo naman'i Daniela telo lahy, ka natsipy tao amin'ny lafaoro nisy afo nirehitra fito heny noho ny mahazatra, nefa nampiarahina tamin'ny anjelyiray ka nafahana tsy nisy naninona, ka nahatonga azy ireo hiakatra ho eo amin'ny fanjakana sy ny didy nomen'i

Nebokadnezara hamelezana izay rehetra miteny hanohitra ny Andriamaniny. (Ny tenan'i

Daniela mihitsy no tsy voatonona momba izany. Mety ho nitaky ny ho any an-toeran-kafa ny andraikiny fa tsy ny hanatrika an'io fotoana io.) Tsy voalaza ny daty hanaovana an'izany.

Toko 4: Nanonofyiray hafa koa i Nebokadnezara, izay tsy nisynahay nadika afa-tsy i Daniela. Avy tamin'ny hazo lehibe nasaina nokapaina sy noravana izany, afa-tsy ny fotony sy ny fakany, teo amin'ny ahitra sy ny bibidia, ary kotsan'ny andon'ny lanitra nandritra ny fito taona. Ilay hazo dia naneho ny tenany ho mpanjaka, izay ho very saina sy roahina hiala amin'nyolona, ary ny fonenany dia eo amin'ny bibi-dia, izay hihinanany ahitra tahaka ny omby sy kotsan'ny andon'ny lanitra, mandritra ny fito taona, mandra-pahafantarany "fa ny Avo Indrindra no manapaka amin'ny fanjakan'ny olona ka manome izany ho an'izay tiany". Ny didy handao ny fotony sy ny fakan'ilay hazo dia nidika fa ho azo antoka ho an'i Nebokadnezara ilay fanjakana "rehefa ho fantatrao fa ny lanitra no manapaka".

Tsy misydaty koa ilay voalaza teo aloha, fa tao anatin'ny herintaona dia nanomboka tanteraka izany. Nandeha tao amin'ny lapan'ny mpanjakan'i Babylona i Nebokadnezara, ka niteny hoe: "Tsy ity va ity Babylona lehibe ity, izay nataoko ho fonenako, tamin'ny herin'ny heriko sy nyvoninahitry ny fahalehibiazako? Raha mbola teo am-bavany ny teny, dia nisy feo avy tany an-danitra nanao hoe: Ry Nebokadnezara mpanjaka ô, hianao no ilazana hoe: Efa niala taminao ny fanjakana, ka horoahina hiala amin' ny olona ianao, ary ny fonenanao dia ho amin' ny bibi-dia, ary hatao mihinana ahitra tahaka ny omby hianao, ka hanome fetr'andro fito izay hanjakan' ny Avo indrindra aminao; amin'izay tiany". Tamin'izany ora izany ihany, dia noroahina hiala amin'ny olona Izy. Nitombo tahaka ny volon'ny voromahery ny volony, ary tahaka ny hohon'ny vorona ny hohony.

Rehefa tapitra ny fotoana voatondro dia niverina ny fahalalany ary nanaikyzy ary

Nidera an'ilay Andriamanitry ny lanitra, anisan'izany ny hoe: "Ny asany rehetra dia fahamarinana sy ny lalany rariny; ary izay mandeha amin'ny avonavona dia hainy haetry" (and 37) Naverina tamin'ny laoniny koa ny fanjakany.

nyvoninahiny teo aloha, "ary nampiana fahalehibiazana indrindra" Izy (and. 36). Tamin'ny fitambarany, dia nanjaka 43 taona izy (605-562 T.K.).

Toko 5: Belsazara, zafikelin'i Nebokadneзара sady Kaldeana farany mpanjakan'i Babylona, dia nanao fanasana lehibe ho an'ny tompony arivo, izay fantatsika avy amin'ny loharano hafa fa tamin'ny taona 538 tal. ary izy sy nytompony, ny vadiny ary ny vaditsindranony, dia nisotro tamin'izy ireo sady nidera ny "andriamanitry ny volamena sy ny volafotsy sy ny varahina sy ny vy sy ny hazo ary ny vato" — izay miharihary fa niniana natao hanesoana sy fihantsiana ny Andriamanitry ny lanitra sy ny Jiosy. "Tamin'izany ora izany dia niseho ny rantsan-tànan'olona ka nanoratra tandrifin'ny fanaovan-jiro tamin'ny lalotra sokay tamin'ny rindrin'ny lapan'ny mpanjaka." Nahita ny tanana nanoratra ny mpanjaka, na dia tsy nahay namakyizay voasoratra aza izy, ka raiki-tahotra indrindra, ka "nihanona ny valahany.

Nivaha ny lohaliny, ary nifandona ny lohaliny." Raha niresaka tamin'ny olon-kendrin'i Babylonaizy, dia nampanantena izay hamaky sy handika ilay sora-tanana fa hatao

"mpanapaka fahatelo amin'ny fanjakana" izy — i Nabonida rainy, izay voalohany na dia efa nisotro ronono aza nandritra ireo taona maro lasa, ary ny tenany no faharoa tamin'ny naha-mpitondra fanjakana azy. Very hevitra ny mpanjakavavy (azo inoana fa ny renikelin'i Belsazara), rehefa nandre ny amin'izany raharaha izany, dia niditra tao amin'ny trano fanasana ary nasainytsy ho taitra intsony ny mpanjaka, fa mba

hampaka ny Daniela, izay nanompo an'i Nebokadnezara tamin'ny andraikitra toy izany, ary ankehitriny dia "haneho ny heviny" ho an'i Belsazara, rehefa nentina i

Daniela, dia noheveriny ho ratsy ny hevitra ny nofy; voalanjatamin'ny mizana ianao ka hita fa tsy ampy; voazarazara ny fanjakanao, ka nomena ny Mediana sy ny

Persiana," kanefa nandidy an'i Daniela hampiakanjoina lamba volomparasy i

Belsazara, ary nasiana rojo volamena teo amin'ny vozony, ary nambara fa izy no ho mpanapaka fahatelo amin'ny fanjakana. Fa tamin'iny alina iny, dia nisy loza.

Niteraka olana teo amin'ny mpanoratra sy ny mpahay tantara ny hoe "Dariosy Medianina". Anarana persianina mahazatra i Dariosy. Nantsoina hoe "Meda" anefa izy tamin'io fotoana io, toy ny hoe nanavaka azy tamin'ny mpitondra hafa tamin'ny anaran'i Dariosy. Miseho indray izany ao amin'ny 11:1, ary ao amin'ny 9:1, izay niantsoana azy hoe "Dariosy, zanak'i

Ahasoerosy, avy amin'ny taranaky ny Mediana, izay natao mpanjakan'ny Kaldeana". Ary ny bokin'nyapokrifa hoe Tobita dia miresaka momba an'i "Ahasero, mpanjakan'i Media", izay nandray anjaratamin'ny fandravana an'i Ninive (14:15). NyAhasoerosy amin'ireo

andinin-teny ireo anefa dia heverina fa tsy i Ahasoerosy ao amin'ny Bokin'i Estera, izaynanjaka tamin'i Persia sy Media (1:1-3), ary heverina fa i Ksersesy I, mpanjaka persianina teo amin'ny tantara (486-465 T.K.). Ity farany dia zanak'i Dariosy I, ilay Lehibe (522-486 T.K.), voatonona ao amin'ny Ezra4:5; 5:6-7; 6:1; Hagay 1:1; Zakaria 1:1, ary ny an'iAtossa, zanakavavin'i Kyrosy II, Lehibe (559-530 T.K.), voatonona ao amin'ny 2 Tantara 36:22-23; Ezra 1:1-4, 7-8; 5:13-17; 6:3; Isaia 44:28; 45:1; Daniela 1:21; 6:28; 10:1 -- samy mpanjaka persianinaizy ireo. Nandritra ny

fotoana kelikely taorian'ny niraisan'ny Medianina sy ny Persianina, dia nihahery kokoa ny

Medianina, ary ny anarany no voatonona voalohany, fa tamin'ny andron'i Kyrosy Lehibe kosa dia nanjarynatanjaka kokoa ny Persianina ary voatonona voalohany ny anarany, toy ny ao amin'ny Bokin'i Estera.

Koa satria tsy manana afa-tsy sombin-tantara isika ao amin'ny soratra masina sy ny tantara tsy ara-pivavahana, ary tsy ampy amin'ny toe-javatra sasany mba hanambatra azy ireo amin'ny

fomba mahafa-po, dia sady niely patrana no nifanohitra. Ny fiheverana tena eken'ny maro dia ny hoe i Dariosy Medianina sy Kyrosy Lehibe dia iray ihany, indraindray antsoina amin'ny anarana

iray ary indraindray amin'ny anarana hafa. Nifototra indrindra tamin'ny hoe i Mandane,

zanakavavin'iAstyages, mpanjakan'ny Medianina (585-550 T.K.), dia nanambady an'i Cambyse I, mpanjakan'ny Persianina (600-559 T.K.), ary i Kyrosy II, mpanjakan'i Persa (559-530 T.K.), dia

zanak'izyireo, ny antsasaky ny Persianina sy ny antsasaky ny Medianina. Inoana àry fa rehefa

nantsoina hoe Dariosyzy, dia notendrena ho Medianina koa izy mba hanavahana azy amin'ireo mpanjakan'i Persa hafa izay nantsoina hoe Dariosy nefa tsy avy amin'ny Medianina sy Persianina. Io fomba fijery io koa dia mihevitra an'iAhasoerosy ao amin'ny Daniela 9:1 , rain'i Dariosy, ho

anarana hafa an'iAstyages, raiben'i Kyrosy Lehibe medianina, izay toa marina. Raha ny marina, toa mitombina daholo izany rehetra izany, afa-tsy ny zavatra iray ihany: marina izany

aza mitandrana ny fanavahana nataon'i Daniela teo amin'ny fitondran'i Dariosy (Meda) sy ny nanjakan'i Kyrosy Persiana (6:28), ary ny voalohany dia toa nialoha ny farany.

Misy mihevitra fa tsy marina ny filazan'i Daniela, ary tsy nisy an'i Dariosy Medianina — satria tsy nisy voatonona tamin'io anarana io teo amin'ny tantara tsy ara-pivavahana. Na izany aza, ny toerana misy an'i Daniel dia tokony ho nahafantatra tsara kokoa noho ny fantatry ny

mpitsikera azy amin'izao fotoana izao miaraka amin'ny sombin-tantara izay tonga eto amintsika mba hatambatra. Ary mbola misyihany koa ny mety ho azo dinihina.

Voalohany, dia voalaza fa nitantara ny nianjeran'i Babylona toy izao i Xenophon sy Hérodote ary Berosy, mpahay tantara fahiny: “Navilian'i Kyrosy ho lakan-drano vaovao i Eofrata, ary notarihin'ny mpiodina anankiroa, nandeha tamin'ny farafara maina ho ao an-tanàna, ary ny Babylonianina nitabataba tamin'ny andro firavoravoan'ny andriamaniny”. Faharoa, ireo

soratra hita tamin'ny andro farany azo oharina dia milaza fa ny tafika persianina notarihin'i Gobryas dia naka an'i Babylonatsy nisyady, fa namono ny zanaky ny mpanjaka (dia i

Belsazara, sady mpiara-miandraikitra), ary i Kyrosy niditra tatỳ aoriana. Fahatelo, i Dariosy noheverin'ny maro ho i Gobryas, izay nantsoina tao amin'ny takela-bato babylonianina ho mpandresy an'i Babylona; satria i Josèphe dia nilaza fa zanak'i Astyages (izay Mediana) io Dariosy io, ary nanana anarana hafa teo amin'ny Grika (Antiquities,X, 11:4). Mitovy

amin'izany koa no iantsoany azy hoe havan'i Kyrosy, izay marina raha zanak'i Astyage izy, satria zafikelin'i Astyage i Kyrosy, araka ny voalaza ao amin'ny fehintsoratra etsyambony momba ny fahefan'i Hérodote, mpahay tantara fahiny. Noho izany, i Dariosy dia nety ho

sady dadatoan'i Kyrosy no iray tamin'ireo jeneraly tao amin'ny tafiny, ary noho izany dia

nitarika ho an'i Kyrosy ny tafika nandresy an'i Babylona — koa mba nahazo ny fanjakana sy nanjaka ho an'i Kyrosy raha mbolavariana tamin'ny adiny tany avaratra sy andrefana ity farany.

Na dia tsy misy tombantombana kely aza, ireovoalaza teo aloha ireo dia tsy vitan'ny hoe mety ho azo inoana fa tena azo inoana koa, ary mety hidika mihitsy aza ny firesahana ny amin'ny

taonan'i Dariosy izay azo inoana fa lehibe noho ny an'i Kyrosy. Amin'ireovahaolana rehetra naroso dia ny fanazavana tsotra indrindra fantatry ity mpanoratra ity no manazava indrindra, raha marina. Noho izany dia atolotra ho toy ny vinavina azo inoana indrindra izy io

mandra-pahatongan'ny ary raha tsy voaporofon'ny porofotsy mbola tonga saina amin'ny mpanoratra ireo fanamarihana ireo.

Toko 6: Faly i Dariosy ny nametraka ny fanjakana (an'ny Medianina sy Persianina, izay anisan'izany i Babylona ankehitriny). 120 “satrapy” (na governora faritany), ary filoha telo no nifehy azy, ary iray tamin'ireo i Daniela. Lasa “nalaza noho ny lehibe sy ny solo-mpanjaka i Daniela, (...) ary ny mpanjaka nikasa hametraka azy ho mpanapaka ny fanjakana rehetra”.

Niteraka fialonana sy fiokoana taminyizany, ary namitaka ny mpanjaka mba hanipy azy tao an-davaky ny liona. Narovan'Andriamanitra anefa izy, ka natsipin'ny mpanjaka tao an-davaky ny liona ireo mpiampanga azy sy ny fianakaviany, izayniharan'ny loza, izaynokasain'izy ireo ho an'i Daniela. Nandeha lavidavitra kokoa i Dariosy, ka nanoratra didy ho an'ny vahoaka rehetra tao amin'ny fanjakany hoe "amin'ny fanapahana rehetra amin'ny fanjakako dia hangovitra sy hatahotra eo anatrehan'Andriamanitr'i Daniela ny olona". Ary "nanan-karena i Daniela tamin'ny nanjakan'i Dariosy sy tamin'ny nanjakan'i Kyrosy Persiana".

Toko 7: Tamin'ny taona voalohany nanjakan'i Belsazara, mpiara-mitantana an'i Babylona

(mety ho 556-55 talohan'i JK), dia nanana nofy manokana sy fahitana manokana i Daniela izay nosoratany. Nifandraika tamin'ireo fanjakana efatra nofinofin'i Nebokadnezara izy ireo (Toko 2) — dia ny fanjakana Babylonianina, Mediana-Persianina, Grika ary Romanina. Tao amin'ny nofin'i Daniela dia naseho ho biby lehibe efatra izy ireo, dia liona manana elatry ny

voromahery; orsa; leopardaizay nanana ela-borona efatra teo an-damosiny; ary ny fahefatra tsy voatonona anarana fa nofaritana ho "mahatahotra sy mahery ary maheryindrindra,

manana nify vy lehibe; (...) ary nanana tandroka folo" izy. Voalaza koa fa "niakatra avy tao amin'ny ranomasina" izy ireo (and. 3) — miharihary fa "ny ranomasina lehibe", na ny

Ranomasina Mediterane (and. 2).

Nijery i Daniela mandra-pametraka ny seza fiandrianana (na, nazera [DIEM]) "ary nipetraka ny anankiray efa antitra", izay "lelafo mirehitra ny seza fiandrianany, ary afo mirehitra ny

kodiarany" — toy ny kalesy afo — "ary nisy renirano mirehitra nivoaka ka nivoaka avy teo anoloany". Nokarakarain'ny "arivo arivo" izy, ary nisy "alinalina adin' ny iray alina" teo

anatrehany. "Nisy ny fitsarana, ary novelarina ny boky." Nanohy nijery i Daniela

"mandra-pamonoan'ilay bibidia [toa ny fahefatra], ka levona ny vatany, ary natolotra

hodorana tamin'ny afo". "Nesorina ny fanapahan'ireobiby hafa, nefa naharitrativety ny androm-piainany". (Izany hoe, ny tsirairay tamin'ireo fanjakana telo nifandimby dia lasan'ny mpandimby azy ary nitohy ho anisan'izany, na dia tanyamin'ny Fanjakana Romanina aza.)

Tao amin'ny fahitany tamin'ny alina koa, Daniela dia nahita olona tahaka ny Zanak'olona avy amin'ny rahon'ny lanitra, nentina teo anatrehan'ny fahagola, ary nomena "fanapahana sy

voninahitra ary fanjakana mba hanompoan'ny fokom-pirenena sy ny firenena ary ny samy

hafa fiteny rehetra Azy; ny fanapahany dia fanapahanamandrakizay ka tsy ho levona, ary ny fanjakany tsy ho rava". Izany dia mifanitsyamin'ilay fanjakanaizay hajoron'Andriamanitry ny lanitra ary aseho ao amin'ny nofin'i Nebokadnezara tamin'nyalalan'ny vato nendahana teo

amin'ny tendrombohitra tsy nisy tanana, namely sy nandrava ilaysarivonganampiseho ireo fanjakana efatra voalaza tetsyambony, ka tonga tendrombohitra lehibe nameno nytany

manontolo, ary tsy ho rava mihitsy (Toko 2).

Ao amin'ny fahitan'i Daniela iray dia "napetraka ny fitsarana" (and. 10), ary ao amin'ny iray

hafa dia voalaza fa “hipetraka ny fitsarana” (and. 26); fa ny teny manodidina dia mampiseho fa tsy natao ny fitsarana farany amin’ny faran’izao tontolo izao. Amin’ireo toe-javatra roa ireo, dia hita fa fitsarana an’ilay bibidia fahefatra, dia ny “hanaisotra ny fanapahany, handrava sy handrava azy hatramin’ny farany” ary ny hanome “ny fanjakana sy ny fanapahana ary ny fahalehibiazan’ny fanjakana eny ambanin’ny lanitra rehetra (...) ho an’nyolon’ny olo-masin’ny Avo Indrindra: fanjakanamandrakizay ny fanjakany; (and. 26-27).

(Araka ny voalazan’ny Tantaran’i Nabonida, dia “nankinina tamin’i Belsazara ny tafika sy ny fanjakan’i” Babylonatamin’ny 556 tal.

Toko 8: Tamin'ny taona fahatelo nanjakan'i Belsazara (tokony ho 554-53 T.K.), dia nahita fahitana hafa koa i Daniela — ny amin'nyondrilahy iray sy ny osilahy iray — nohazavain'i Gabriela. Nyondrilahy, izaynampiseho ny fanjakan'ny Medianina sy ny Persianina, dia nanana tandroka roa, ny iray nisolo tena ny Medianina, ary ny iray izaynipoitra farany sy ambony kokoa, izaynampiseho ny Persianina. Ary ilayosilahy, izay naneho ny fanjakan'ny Grika, dia nirehitra tamin'nyondrilahy tamin'ny fahatezerana tsy azo resena, ka nanapaka ny tandrondy roa, nazerany, ary nanosihosy azy. Ary ilayosilahy, izay toa nanana tandroka iray ihany tamin'ny voalohany, dia lehibe (teo anelanelan'ny masonry), dia nitombo fatratra indrindra; ary rehefa naheryziny, dia tapakailay tandroka lehibe, ary nisy tandroka efatra hafa malaza nipoitra ho solon'ny rivotra efatry ny lanitra. Ny tandroka lehibe (ny mpanjaka voalohany teo amin'nyempiragrika [and. 21] dia mazava ho azy fa i Aleksandra Lehibe, izay nandresy ny Mediana-Persia. Ary ny tandroka efatra dia naneho fanjakana efatra izay hizarana ny fahefany tamin'ireo jeneraly efatra taorian'ny nahafatesany (323 talohan'i JK) -- Makedonia sy Gresy nankany Cassander (taorian'ny nahafatesan'i Antipa, BC, sy Mira 19) taty aoriana. hatrany Lysimako (323 sy 301, tsirairay avy; Syria sy ny Atsinanana rehetra, nankany Seleoko (312 T.K.), ary Ejipta sy Libya, nankany Ptolémée (323 T.K.).

Ny tapanyafovoany amin'ny toko (and. 9-14) dia natokana ho an'ny tandroka kely nivoaka avy tamin'ny iray tamin'ireo fizarana tamin'ny fanjakan'i Aleksandra, izay nitombo fatratra tamin'ny lafiny rehetra, anisan'izany ny "tany be voninahitra" (Palestina), izay resahina ho toy izany indray ao amin'ny 11:16, 41 (jereo Jeremia 3:19; Ezekiela 15). Toa i Antiokosa Epifana mpanjakan'i Syria (175-163 T.K.) io tandroka io, ary ny zafiafin'i Séleucus I, izay resahin'ny fehintsoratra etsy ambony hoe Seleoko fotsiny. Io Antiochus io dia nanandrana nandika an'i Jodiatamin'ny fomba grika sy nandripaka ny Jodaisma. Araka izany, ny andinin-teny ao amin'ny soratra masina dia milaza fa io tandroka io dia nanandra-tena tamin'ny "andrianan'ny tafika" (miharihary fa Jehovah), ary "nanaisotra ny fanatitra dorana mandrakariva teo aminy, ary noravana ny fitoerany masina". Ary ny miaramila [Heb. natolotra azy [ny tandroka] mbamin'ny fanatitra dorana mandrakariva noho ny fahadisoana [noho ny fivadiham-pinoana nataon'ny sasany tamin'ny Jiosy rehefa niverina avy tany an-tsesitany tany Babylona (jereo Makabeo 1:11-15)] ary nazerany tamin'ny tany ny fahamarinana, ary nanao ny sitrapony sy nambinina izy io. 1150 andro raha tsy izany, fohy kely na fito na 3 1/2 taona — angamba tamin'ny fotoana nahafahan'ijodasy Makabeo tia tanindrazana indray an'ijerosalema, nanadio ny fitoerana masina (tempoly), ary nanokana azy io ho fanompoam-pivavahana fanao tamin'ny taona 164 tal.

FANAMARIHANA: Toa mankasitraka an'io hevitra farany io ny fitantarana ao amin'ny Bokin'ny 1 Makabeo, izay voarakitra an-tsoratra ny fanisan-taona momba ny fanjakanagrika — izany hoe, nanomboka tamin'ny nandaminana azy indray, taona vitsivitsy taorian'ny nahafatesan'i

Aleksandra Lehibe sy ny fiandohan'ny tarana-mpanjaka Séleucus, niaraka tamin'i Séleucus I (312 T.K.). Voalaza ao fa lasa mpanjaka i Antiokosa Epifanatamin'ny taona faha-137 nanjakan'ny fanjakanagrika (Toko 1:10), na 175 T.K.; fa niditra tao Jerosalema izy ka nandroba ny fitoerana masina tamin'ny taona faha-143 (1:20-28), na 169 T.K.; fa niditra indray izy tamin'ny taona faha-145 (167 al.f.i.), ka nandoto ny toerana masina sy nanafoana ny fanatitra dorana, sns., taloha kelin'ny volana Kisleo, fony tamin'ny andro faha-15 dia nisy alitarajentilisa naharikoriko naorina teo ambonin'ny alitaran'ny Jiosy ary tamin'ny andro faha-25 no nanaterana fanatitra jentilisa-6 (1:29); ary tamin'ny faha-25 Kisleo tamin'ny taona faha-148 (164 talohan'i JK), dia afaka niditra tao Jerosalema i Jodasy Makabeo sy ny rahalahiny, nanadio ny fitoerana masina, nanamasina indray.

izany, ary hamerina ny fanompoam-pivavahanajiosy ara-dalàna (4:36-61) — zavatra telo taona mahery taorian'ny nandotoanavoalohany ny fitoerana masina.

Toko 9: Tamin'ny taona voalohany nanjakan'i Dariosy, zanak'i Ahasoerosy, avy amin'ny taranaky ny Mediana (jereo 5:31), izay tokony ho nanomboka tamin'ny 538 T.K., 68 taona taorian'ny nanaovana sesitany an'i Daniela sy ny olon-kafa tany Babylona, dia azony tao amin'ny "boky" (azo inoana fa ny 2 Tantara 26:21; Jeremia 25:11-12) ho an'ny sesitany ny 2 Tantara 26:21; Jeremia 25:11-12; taona, na roa taona fanampiny raha isaina avy amin'ny sesitany an'i Daniela izay, araka ny voalazan'ny firaketana an-tsoratra, dia tsy be dia be fa tanora "avy amin'ny taranaky ny mpanjaka sy ny manan-kaja" (1:3-4).

Toy izao ny fitantaran'ijeremia: "Izao no olona nobaboin'i Nebokadnezara: tamin'ny taona fahafito [957 T.K.] dia Jiosy telo amby roa-polo amby telo arivo; tamin'ny taona fahavalo ambin'ny folo nanjakan'i Nebokadnezara [586 T.K.] dia olona roa amby telopolo amby valon-jato sy valo amby valopolo T.K. dimy amby efa-polo amby fiton-jato no nentin'i Nebozaradana, lehiben'ny mpiambina, ho babo tamin'ny Jiosy; enin-jato amby efatra arivo izy rehetra." (Jeremia 52:28-30).

Ao amin'ny 2 Mpanjaka dia mitovitovy ihany ny firaketana an-tsoratra saingymisy fiovaovana tokony ho marihina. Raha tokony ho ny taona fahafito nanjakan'i Nebokadnezara, araka ny fitantaran'i Jeremia, ny 2 Mpanjaka dia manana taona fahavalo (24:12). Ny iray dia afaka manisa hatramin'ny fiandohan'ny diany, ny iray kosa manomboka amin'ny fiafaran'izany. Ankoatra izany, fa tsy ny babo 3 023 an'ijeremia, fa ny 2 Mpanjaka kosa nanome "olona iray alina" (24:14-16). Ary koa, ho solon'ny taona fahavalo ambin'ny folo nanjakan'i Nebokadnezara araka ny tao amin'ijeremia, ny 2 Mpanjaka dia manana taona fahasivy ambin'ny folo (25:8-8).

12) -- miaraka amin'ny fanazavana mitovy azo ampiharina. Ary ny fanafihana izay nataon'ijeremia tamin'ny taona fahatelo amby roapolonanjakan'i Nebokadnezara, dia tsy voalaza ao amin'ny 2 Mpanjaka, na amin'ny alalan'ny isany, ireo olona 745 nolazain'ijeremia fa nobaboin'i Nebozaradana. Ary koa, tamin'ny isa fanampiny nentin'i Nebozaradana ho an'i Nebokadnezara tao Ribla, ny foiben-toerany any andrefana any Syria, namono azy ireo tao, ny 2 Mpanjaka dia mitanisa ny 72 (25:18-21), fa i Jeremia kosa manao ny 74 (52:24-27).

Rehefa fantatr'i Daniela fa efa akaiky hifarana ny vanim-potoan'ny sesitany Jiosy sy ny "faharavan'ijerosalema", dia nitodika tany amin'i Jehovah Andriamanitra izy, mba hitady amin'ny fivavahana sy ny fifonana, amin'ny fifadian-kanina sy ny lamba fisaonana ary ny

lavenona, ary niaiky ny fahotan'nyolonyizaytompon'andraikitratamin'ny fahababoana, ka nitalaho tamin'Andriamanitra mba hiala amin'ny fahatezerany sy hamela ny helonyamin'ny Tompony, ary ho voninahitry ny Tompo. Iao izany tamin'izay (and. 3-19).

Ary raha mbola niteny tao amin'ny vavaka izy, i Gabriela, izay hitan'i Daniela teo aloha tao

amin'ny fahitana (8:16), dia tonga nampianatra azy ny amin'ny hoe ny fitopolo taona nifarana tamin'izay dia tsy namarana ny zava-niainana rehetra voadidy ho an'nyolony. Fa kosa, fitopolo herinandro (heverina ho fitopolo taona na 490 taona) no mbolavoatendry ho an'nyIsiraely sy ny tanàna masina, 1) hamaranana ny fandikan-dalàna, ary 2) hanao fampihavanana noho ny ota, 3) hampiditra fahamarinana mandrakizay, 4) hanisy tombo-kase ny fahitana sy ny

faminaniana (5) amin'nyanaran'ny Mesia indrindra (5) amin'ny anaran'i Kristy. Hatramin'ny nivoahan'ny didy hamerenana amin'ny laoniny sy ho

hanorenana an'ijerosalema ho an'ilay Voahosotra, ilay Andriana (miharihary fa i Kristy), dia hisy fito herinandro sy 62 herinandro (amin'ny fitambarany 69 herinandro, na 483 taona) — ary haorina indray ilay tanàna, na dia tao anatin'ny fotoan-tsarotra aza (noho ny fanoheran'ny fahavalo naharitra, resahin'ny Ezra sy Nehemia). Ary aorian'ireo 69 herinandro, eo antenatenan'ny herinandro farany (na fito taona), dia hofongoranailay Voahosotra, ka hampitsahatra ny sorona sy ny fanatitra hohanina (tsy ilaina aorian'ny sorona ny tenany). Amin'io herinandro izay hanesorana azy io, ny Voahosotra dia hanao fanekena mafy tamin'ny maro — azo inoana fa nanondro ny Fanekena Vaovao tamin'nyalalan'ny rany, izay hatolotra ho an'ny firenena jiosy mandritra ny 3 1/2 taona eo ho eo, alohan'ny hitoriana tsy ho ela amin'ny tontolon'ny Jentilisa koa. Ary rehefa afaka izany rehetra izany, dia ho avy ny vahoakan'ny andriana (azo inoana fa ny Romanina notarihin'i Titosy ho andriana, izay ho lasa emperora tao amin'ny emperora romanina taty aoriana) ka handrava ilay tanàna (Jerosalema), eo ambonin'ny elatry ny fahavetavetana izay hahatonga azy ho lao, hatramin'ny farany voatendry ho amin'izany — azo inoana fa ny fandravana an'ijerosalema tamin'ny taona 70 am. "ny fahavetavetan'ny fandravana izay nampilazaina an'i Daniela mpaminany." (Matio 24:15).

Marihina fa ny 70 herinandro dia nanomboka tamin'ny 1

didy hanarenana sy hanorina indray an'ijerosalema ary 2) mizara ho fe-potoanafito, 62, ary manaraka -- na 49 taona, 434 taona, ary fito taona.

Nisy didy efatra nataon'ny mpanjaka persianina telo momba ny fiverenan'ny Jiosy natao sesitany sy ny fanorenana indray ny tempoly sy Jerosalema: 1) Nataon'i Kyrosy Lehibe, 536 T.K. (Ezra 1:2-4; 2 Tantara 36:22-23); 2) Nataon'i Dariosy Lehibe, (Hystaspes), 519 T.K. (Ezra 6:1-12); 3) Nataon'i Artaksersesy Longimanus (458 na 457 T.K.), (Ezra 7:7, 11-26); Nataon'i Artaksersesy indray, 445 talohan'ny JK (Nehemia 1:1; 2:1-8).

Raha manomboka amin'ny taona 26 am.f.i., taona nanaovana batisa an'i Kristy, nohosoran'ny Fanahy Masina, ary fampahafantarana an'i Israely ho Zanak'Andriamanitra, Jaona 1:31-34 (rehefa 30 taona izy, Lioka 3:21-23, ny nahaterahany dia tsy taty aoriana noho ny 4 tal.K. araka ny kalandrie gregorianina), ary tonga amin'ny 6 taona miampy 6 taona isika (6 taona miampy 48 taona). 457 T.K., ny didy voalohany nataon'i Artaksersesy (zanak'i Estera mpanjakavavy, ao amin'ny Bokin'i Estera). Azo antoka koa fa nohomboana tamin'ny hazo fijaliana i Kristy taorian'ny 3 1/2 taona nanompoan'ny tena manokana, na teo antenatenan'ny herinandro faha-70n'i Daniela, rehefa "nanao fanekena mafy tamin'ny maro" izy. Noho ny fahafatesany, dia tonga

“mpanelanelana amin’ny fanekena vaovao” izy (Hebreo 9:15), ary nambara tamin’ny Jiosy ny 3 1/2 taona sisa tamin’ny “herinandro” faha-70, taoriana kelin’izay dia natolotra ho an’ny Jentilisa sy ny Jiosy — “ho an’ny Jiosyaloha, dia ho an’ny Grika koa” (Romana 1:16).

Raha ny amin’ireo “fito herinandro” voalohany tamin’ireo fitopolo (ireo 49 taona voalohany), dia tamin’iovanim-potoana io no nahavitana ny fanorenana indray ny tempoly sy Jerosalema, anisan’izany ny mandany (na dia efa natomboka teo aloha aza) — ary tena tao anatin’ny fotoan-tsarotra tokoa izany, ary nisy fanemorana nisesy avy tamin’ny fanoheran’ny mpiara-monina taminy. Ny tempoly mihitsy dia vita tamin’ny “taona fahenina nanjakan’i Dariosa mpanjaka” (Ezra 6:15), tamin’ny 516 tal.

8) -- tamin'ny 444 T.K. tamin'ny 25 tamin'ny volana Elola (6:15), volana fahenina amin'ny taona, mitovy amin'izany. amin'ny ampahany amin'ny volana Aogositra-Septambra.

Toko 10: "Tamin'ny taona fahatelo nanjakan'i Kyrosy, mpanjakan'i Persia, dia nisy zavatra nambara tamin'i Daniela", momba ny "ady lehibe" (and. 1-2). Ary ny Toko 10, 11, ary 12 dia mibahana ao. Tokony ho tamin'ny 534 T.K., roa taona taorian'ny niverenan'ny Jiosy voalohany tany an-tanindrazany notarihin'i Ezra, ary nanomboka niaina ny fotoan-tsarotra voalaza ao amin'ny 9:25. Manampy amin'ny ampahany amin'ny Toko faha-8 sy faha-9 io fizarana io, ary mampiditratsipiriany momba ny Fanjakanafahafatra, ka mamolavola lafin-javatra sasany ao amin'ny Toko faha-7. Nisyanjely nirahina ho any amin'i Daniela "mba hampahafantatra anao izay hanjo ny firenenao any am-parany, fa ny fahitana mbola ho andro maro." (10:14).

Manamarika ny Bokin'i Halley's Bible Handbook fa tao amin'io fahitana farany io "Andriamanitra dia nanandratra ny fisalobonana ka naneho an'i Daniela ny zava-misy sasany amin'ny tontolo tsy hita maso — fifandirana eo amin'ny faharanitan-tsaina mihoatra noho ny olombelona, na ny tsara sy ny ratsy, mba hifehezana ny fihetsiky ny firenena, ka ny sasany tamin'izy ireo dia nitady hiaro ny vahoakan'Andriamanitra. Mikaela no anjely mpiambina ny Isiraely (13-21). (13, 20).

Toko faha-11: Ilay anjelytsy fantatra anarana niresaka tamin'i Daniela dia mbola nilaza hoe: "Aryankehitriny dia hasehoko anao ny marina. Indro, mbola hisy mpanjaka telo hitsangana any Persia, ary ny fahefatra dia hanan-karena lavitra noho izy rehetra; Izany no voalaza tamin'ny taona fahatelo nanjakan'i Kyrosy mpanjakan'i Persa (10:1). Na 534 BC, raha mbola nanana efa-taona nanjakaizy, ary tsy maintsy ho voalohany tamin'izy telo lahy. Ny roa manaraka azy dia i Cambyse II (530-522 BC) sy Darius Hystaspes (522-486 BC). Ny fahefatra dia i Kersesy I (486-465 T.K.), ilay mpanankarena sy natanjaka indrindra tamin'ireo mpanjaka persianina — angamba i Ahasoerosy ao amin'ny Bokin'i Estera. Nanafika an'i Gresyizy saingy resytany Salamis (480 talohan'i JK). Tsy ny fiafaran'ny Empira Persanina mihitsy izany, fa nampihenaizany ary i Gresy no nanjaka mandra-pahatongan'ny farany, i Persia dia nianjera tamin'i Aleksandra Lehibe, mpanjakagrikatamin'ny 330 T.K.

Ny andininy faha-3 sy faha-4 dia miresaka momba an'i Aleksandra Lehibe sy ny fanjakany grika, manao hoe:

"Ary hisy mpanjakamahery hitsangana, izay hanapaka amin' ny fanapahana lehibe ka hanao araka ny sitrapony. Ary rehefa mitsanganaizy, dia ho rava ny fanjakany ka hozaraina ho amin' ny rivotra efatry ny lanitra, fa tsy ho an' ny taranany, na araka ny fanapahany izay

nanjakany, fa hongotana ny fanjakany, na dia ho an' ny hafa aza." Araka ny nianarantsika mifandray amin'ny Toko faha-8 (jereo koa ny p. 8 amin'ireo fanamarihana ireo), rehefa maty i Aleksandra Lehibe tamin'ny 323 T.K., dia tsy nolovain'ny taranany ny fanjakany fa nozaraina tamin'ireo jeneralynahay indrindra. Anisan'izany i Séleucas I Nicator, izay nandray an'i Syria sy ny Atsinanana rehetra, izay nanorina ny tarana-mpanjaka Séleucus, izay naharitra hatramin'ny 63 T.K., rehefa nofaranan'ny Romanina izany. I Ptolémée, izay nandray an'i Ejipta sy Libia ary nanangana ny tarana-mpanjaka Ptolémée, ny mpikambanafarany tamin'izy ireo dia i Kleopatra VII malaza, izay namono tena fa tsy nizaka ny fahafaham-baraka tamin'ny fisehoany tao amin'ny filaharam-pandresen'i Roma taorian'ny nandreseny an'i Ejiptatamin'ny taona.

30 BC Ireo jeneraly tsirairay sy ny taranany ireo dia mpifanandrana be tamin'ny

ankamaroan'ny fotoana, samy nanandrana naka ny fahefan'ny iray hafa - tsy nahomby

tanteraka mihitsy - ary zara raha mpiara-dia. I Jodia kely dia tratra teo afovoany, ny ampahany tamin'ny fotoana dia nofehezina'i Ejipta ary ny ampahany tamin'ny fotoana dia an'i Syria -- na dia ara-jeografika kokoa aza dia ampahany amin'i Syria. Tamin'izy ireo, dia mpanjakan'ny

avaratra ny mpanapaka an'i Syria, ary mpanjakan'ny atsimo ny an'i Ejipta, araka ny asehon'ny toko ambiny.

Ao amin'ny andininy faha-5, dia resahina ny amin'ny "mpanjakan'ny atsimo", ny hoe "ho maheryizy", ary ny "ny iray amin'ireo andriana" (izany hoe, ny iray tamin'ireo jeneralin'i Aleksandra Lehibe, izany hoe i Seleoko), izay lasa "mpanjakan'ny avaratra", ary "ho mahery noho izy" (eo ambonin'i Ptolémée, "mpanjakan'ny atsimo"). Voalaza ao amin'ny andininy faha-6 koa fa "hikambana izy ireo rehefa

tapitra ny taona" (izany hoe hitambatra ny taranany), nefa tsy tena hahasoa ny roa tonta. Ary

manomboka amin'ny Andininy faha-7 ka hatramin'ny Andininy faha-36, fara fahakeliny, ny tolona ataon'izy ireo dia vinavinaina amin'ny fahamarinany miavaka tsara, hany ka tsy nety nino ny

fisalasalana fa nosoratana talohan'ny zava-misyzy ireo. Ny Boky Torolalana ho an'ny Baiboly

nataon'i Halley dia mampifandanja tsara ny dikany ara-tantaran'ireo teny sy andian-teny fototra ka averina averina eto, toy izao manaraka izao (manomboka amin'ny Andininy faha-6):

"Zanakavavy" (6): Nomena hovadin'i Antiokosa II [any avaratra] i Berenice, zanakavavin'i Ptolémée II, ka novonoina.

"Tohitry ny fakany" (7): Nanafika an'i Syria i Ptolémée III, rahalahin'i Berenike, ka nahazo fandresena lehibe (8).

"Zanany roa" ["ny zanany", ao amin'ny lahatsoratra ao amin'ny Baiboly] (10): Séleucas III sy Antiokosa III. (11-12): Resin'i Ptolémée IV i Antiokosa III tamin'ny faharesena lehibe tamin'ny adin'i Rapia, tany akaikin'i

Ejipta (217 T.K.). (13): Niverina nanafika an'i Ejipta i Antiokosa III, rehefa afaka 14 taona. (16):

Nandresy an'i Palestina i Antiokosa. (17): Nomen'i Antiokosa an'i Kleopatra zanany vavy ho an'i Ptolémée Faha-5 i Kleopatra zanany vavy, tamin'ny fanambadian'i Ptolémée Faha-5, ary

nanantena izy fa hahazo an'i Ejipta. Nijoro niaraka tamin'ny vadiny anefa izy, (18-19): Nanafika an'i Azia Minora sy Gresy i Antiokosa avy eo, ka resin'ny tafika romanina tao Magnesia (190 BC). Niverina tany amin'ny taninyzy ka novonoina.

"Olona tsinontsinona" (21-35): Antiochus Epiphanes. (21): Tsy ilay manan-johandova, fa ny

famadihana no nahazoany ny seza fiandrianana. (22-25): Nanao ny tenany ho tompon'i Ejipta izy, tamin'ny alalan'ny an-keriny, ary tamin'ny fitaka. (26): Resy i Ptolémée VI, zanak'i Kleopatra, zana-drahalahin'i Antiokosa, noho ny fivadihan'ny olom-peheziny. (27): Nisoloky ny fisakaizana i Antiokosa sy Ptolémée, ka nifamadika. (28): Rehefa niverina avy tany Ejipta i Antiokosa dia

nanafika an'ijerosalema, namono 80 000, naka 40 000, ary nivarotrajiosy 40 000 ho andevo.

(29): Nanafika an'i Ejipta indray iAntiokosa. Nanery azy hiala sasatra anefa ny sambo romanina ["sambon'i Kitima"]. (30,31): Namoaka ny fahatezerany tamin'ijerosalemaIzy ka nandoto ny

tempoly. (32): Nampian'ny mpivadi-pinoanaizy

Jiosy. (32-35): Fanararaotana nataon'ireo rahalahy Makabeo mahery fo.

Ny andininy 36-45 dia piozila lehibe kokoa ho an'ny mpandinika. Nanontany toy izao i Halley, tamin'ny fandinihana ny fomba fijery samihafa: "Antiochus Epiphanes? Sa ny fananan'ny Mohammedan ny

Tany Masina? Sa ny Antikristy? Sa ny telo?" Saingy tsy voatery ho ny iray amin'ireo. Mbola ny

fifandirana ihany ny contexte

teo anelanelan'ny "Mpanjakan'ny atsimo" sy "ny mpanjakan'ny avaratra", nanomboka teo am-piandohan'ilay toko. Noho izany, ny "fotoan'ny farany" ao amin'ny Andininy faha-35 sy 40 dia azo inoana fa manondro ny fiafaran'ny fahambonian'ny Grika izay nandalo tamin'ny Romanina - tamin'ny 63 talohan'i JK avy tany Syria ary tamin'ny 30 tal. Nandray anjaratamin'izany i Epifana avy any Syria, ary zava-poana ho azy no niafarany.

Toko 12: Fa ny fiafaran'ny mpanao jadona rehetra dia tsy midika fa tsy hisy hafa hitsangana. Ary ny Toko faha-12 dia toa mijeryankehitry, fa tsy ny fiafaran'i Antiokosa Epifana na ny

fanjakan'ny Grika, na ny fiafaran'ny fanjakana fahefatra (nyempira romana) ao amin'ny Toko faha-2 sy faha-7, fa ny amin'ny faran'ny andro mihitsy — izay mety ho amin'ny fitsanganan'ny fanoherana maheryvaika sy maneran-tanyamin'ny vahoakan'Andriamanitra, rehefa hifarana amin'ny fitsanganana amin'ny matyamin'ny ankapobenyizany, ary hifarana amin'ny

fitsanganan'Andriamanitra amin'ny maty. aseho ao amin'ny Apokalypsy 20:7-15 . Ao amin'ny Daniela toko faha-12 dia manana ny "andro farany" (and.4), "ny fiafaran'ireo fahagagana ireo" (and.6), ny fotoana "izay hahatanterahan'ny zavatra rehetra" (and.7), ny "andro farany" indray (and.9), ary "ny farany" (and.13). Mahaliana ihany koa ny manamarika ao amin'ny and. 4 fa

mifandray amin'ny fotoan'ny farany dia "maro no hihazakazaka, ary hitombo ny fahalalana" -- milazalaza ny fiaraha-monina mihetsiketsika be sy ny firongatry ny fahalalana -- toetra

mampivavaka ny androntsika mihoatra noho ny hafa hatramin'izao.

Ny andininy faha-11-12 dia manolotra antsika amin'ny fahasahiranana tsy azo resena raha

miezaka mamorona fandaharam-potoana fanatoranana avy amin'izy ireo isika. Iza no vakiny: "Hatramin'ny andro hanesorana ny fanatitra dorana mandrakariva, ka hatsangana ny

fahavetavetana mandrava, dia hisy andro sivi-folo amby roan-jato sy arivo. Sambatra izay

miandry ka mahatratra ny andro dimyamby telo-polo amby telon-jato sy arivo". Ny

tarehimarika iray dia telo taona miampy 10 andro, ny telo taona iraymiampy 8 1/2 volana, ka ny iray fohy kokoa ary ny iray lava kokoa noho ny "fotoana, fotoana, ary tapany" ao amin'ny V. 7,

raha 3 1/2 taona io farany io araka ny fahitan'ny rehetra azy. Ity farany dia ampiasaina eto ary toy izany koa ao amin'ny Apokalypsy izay toa fanoritsoritana an'ohatra ny fotoana fanenjehana lehibe ny vahoakan'Andriamanitra, nefa tsy voatery natao hanondro fe-potoana voafaritra tsara. Kanefa, raha tokony hoheverina ho taona ny andro iray, toy ny amin'ny toe-javatra

ara-paminaniana sasany, toy ny ao amin'ny Ezekiela 4:6 , ao amin'ny andininy iray (11) dia

hanana 1 290 taona isika ary amin'ny iray kosa (12) 1 335 taona. Raha manisa mihemotra

amin'ny androntsika (1986 AD) ho fiafarana faran'izay haingana indrindra, izany dia hitondra

antsika hiverina any amin'ny 696 am.f.i. ho fiaingana amin'ny tranga iray, ary amin'ny 651 am.f.i. amin'ny tranga iray hafa. Toa fandikana tsy azo inoana sy tsy azo atao mihitsy aza izany. Fa

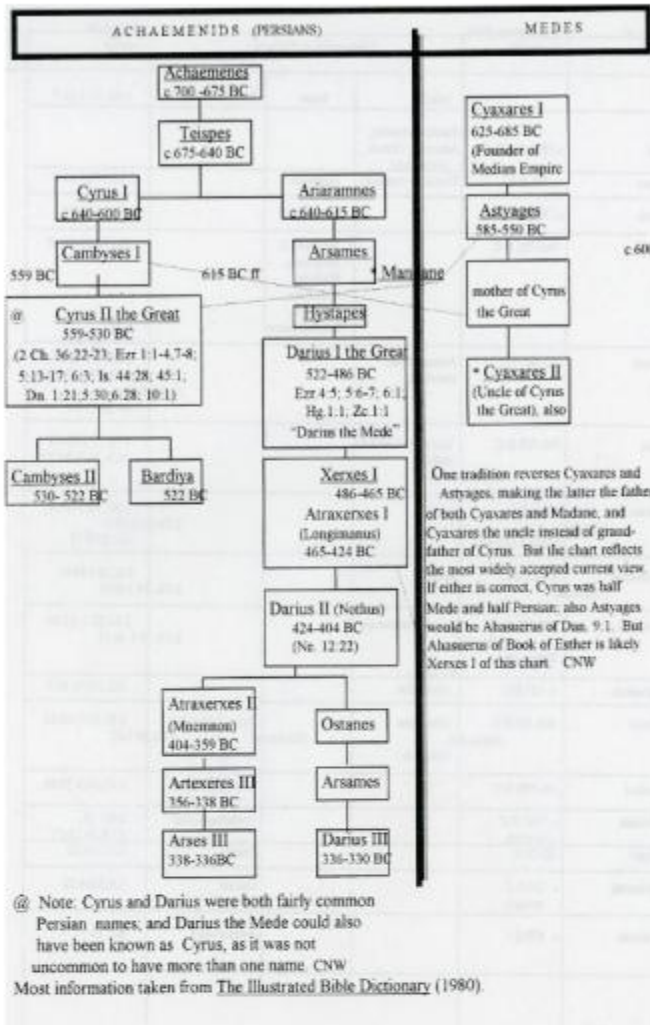
nahoana ireo tarehimarika roa ireo, 45 andro (na mety taona) misaraka? Moa ve ny voalohany manamarika ny fiandohan'ny "fotoana farany" ary ny iray hafa ny fiafaran'izany? Azo atao tokoa

izany raha tsy azo inoana, saingy mbola tsy manana fotoana voafaritra isika hanombohana ny kajy. Raha nanomboka tamin'ny fotoana nandotoan'i Antiochus Epiphanes ny tempoly tao Jerosalema (168 T.K.) isika, dia ho 1122 T.K. sy 1167 T.K. Na, raha toa ka milaza izany isika amin'ny "fahavetavetana mandrava" mifandray amin'ny fandravana an'ijerosalema (Matio 24:15), dia mbola hampidina antsika hatranyamin'ny 1360 am.f.i. sy 1405 am.f.i. Ny iray amin'izy ireo dia tsy tara loatra ho an'ny farany izay toa tiana holazaina ao amin'ny Daniela 12. Ny teny hoe "fahavetavetana mahatonga fandravana" (and.11), dia inoan'i Adam Clarke sy ny mpivaofy teny sasany fa azo ampiharina "amin'izay rehetra asolo ny toeran'ny, na atsangana hanohitra ny ôrdônansin'Andriamanitra, ny fanompoam-pivavahana aminy, ny fanompoam-pivavahana aminy.

fahamarinana, &c." Raha azo atao, dia mbola tavela tsy misy teboka fiangana ara-potoana azo fantarina ankehitriny -- izay mety ho tena marina tokoa!

Name of Prophet	Approximate dates of ministry	Contemporary rulers of			Historical setting
		Judah	Israel	Babylon/Persia	
					2 Ki. 11:1-15:7
Isai	c. 780-750 B.C.	Amaziah (=Amasiah), Azariah, Uzziah (=Azariah)			
Amos	c. 760 B.C.		Jereboam II		2 Ki. 14:23, 15:7
Israh	c. 760 B.C.		Jereboam II		2 Ki. 14:23-29
Hosai	766-722 B.C.		Jereboam II, Zechariah, Shallum, Menahem, Pekahiah, Pekah, Hoshea		2Ki. 14:23-18:37
Micah	742-687 B.C.	Jotham, Ahaz, Hezekiah			2Ki. 15:32-20:21; 2 Ch. 27:1-32:33; Is. 7:1-8:22; Is. 26:17-19
Isiah	740-700 B.C.	Uzziah (=Amasiah), Jotham, Ahaz, Hezekiah			2 Ki. 15:1-20:21; 2 Ch. 26:1-32:33
Habakum	between 604 and 612 B.C.	Josiah			2 Ki. 22:1-23:30; 2 Ch. 34:1-36:1; Zp. 2:15-17
Zephaniah	c. 640 B.C.	Josiah			2 Ki. 22:1-23:34; 2 Ch. 34:1-36:4
Jeremiah	626-587 B.C.	Josiah, Jehoahaz, Jehoiachin, Zedekiah			2 Ki. 22:1-23:30; 2 Ch. 34:1-36:21
Habakkuk	c. 605 B.C.	Jehoiachin, Zedekiah			2Ki. 23:31-24:7
Daniel	605-535 B.C.	Jehoiachin, Zedekiah	Babylonian, Persian, Cyrus		2 Ki. 24:1-25:30; 2 Ch. 36:5-23
Ezekiel	593-570 B.C.		Babylonian, Persian		2 Ki. 24:8-25:26
Obadiah	c. 587 B.C.		Babylonian		2 Ki. 25; 2 Ch. 36:11-21
Haggai	520 B.C.		Persian		Ez. 5:1-6:22
Zechariah	c. 520 B.C.		Persian		Ez. 5:1-6:22
Malachi	c. 433 B.C.		Achaemenid I		No. 13

Name of Prophet	Approximate dates of ministry	Contemporary rulers of			Historical setting
		Judah	Israel	Babylon/Persia	
					2 Ki. 11:1-15:7
Isai	c. 740-750 B.C.	Amos (= Jehoshaphat), Amaziah, Uzziah (= Azariah)			
Amos	c. 760 B.C.	Uzziah (= Amaziah)	Jereboam II		2 Ki. 14:25, 15:7
Isaiah	c. 760 B.C.		Jereboam II		2 Ki. 14:23-29
Hosai	766-722 B.C.		Jereboam II, Zechariah, Shallum, Menahem, Pekahiah, Pekah, Hoshea		2Ki. 14:25-18:37
Micah	742-687 B.C.	Jotham, Ahaz, Hezekiah			2Ki. 15:52-20:21; 2 Ch. 27:1-32:33; Is. 7:1-8:22; Is. 26:17-19
Isiah	740-700 B.C.	Uzziah (= Amaziah), Jotham, Ahaz, Hezekiah			2 Ki. 15:1-20:21; 2 Ch. 26:1-32:33
Habakuk	somewhere between 604 and 612 B.C.	Josiah			2 Ki. 22:1-23:30; 2 Ch. 34:1-30; Zp. 2:15-17
Zephaniah	c. 640 B.C. onwards	Josiah			2 Ki. 22:1-23:34; 2 Ch. 34:1-30:4
Jeremiah	626-587 B.C.	Josiah, Jehoahaz, Jehoiakim, Zedekiah			2 Ki. 22:1-23:30; 2 Ch. 34:1-36:21
Habakkuk	c. 605 B.C.	Jehoiakim, Zedekiah			2Ki. 23:31-24:7
Daniel	605-535 B.C.	Jehoiakim, Jehoiachin, Zedekiah	Babylonian, Persian, Cyrus		2 Ki. 24:1-25:30; 2 Ch. 36:1-23
Ezekiel	593-570 B.C.				2 Ki. 24:8-25:26
Obadiah	c. 587 B.C. onwards				2 Ki. 25; 2 Ch. 30:11-21
Haggai	520 B.C.				Es. 5:1-6:22
Zachariah	c. 520 B.C. onwards				Es. 5:1-6:22
Malachi	c. 433 B.C.				No. 13

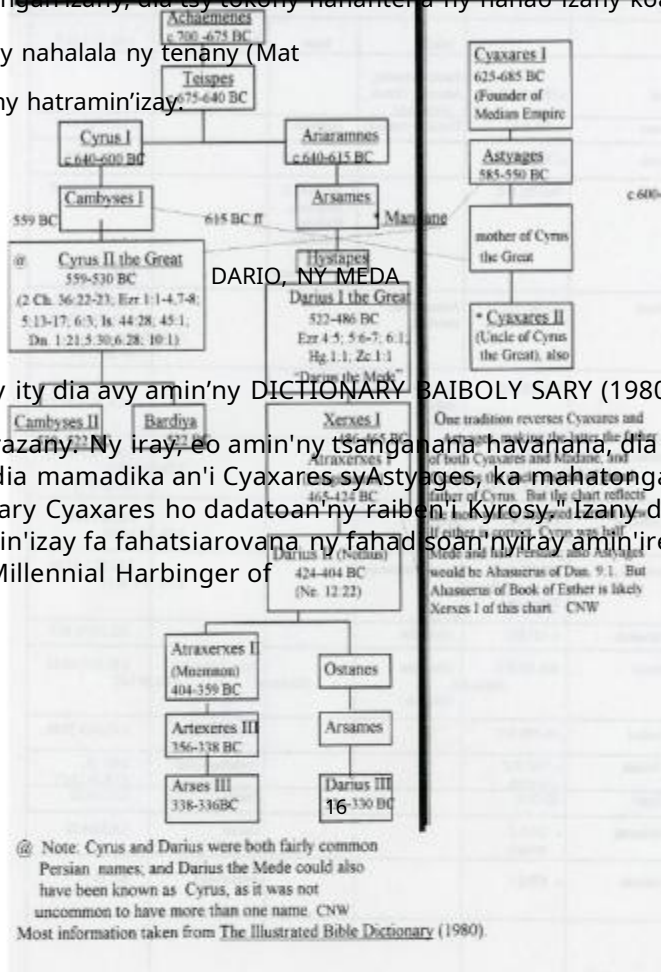

Izao mantsy no lazain'i Daniela ao amin'ny andininy faha-8 sy faha-9: "Ary nandre aho, nefa tsyazoko, ka hoy izaho: Tompoko ô, inona no hiafaran'izany zavatra izany? Ary hoy izy: Mandehana, ry Daniela, fa

voahidy sy voaisy tombo-kase ny teny mandra-pahatongan'ny andro farany"—izay toa tsy ho fantany akory talohan'izay. Ary noho izany dia nilazana izy hoe: "Fa mandehana mandra-pahatongan'ny farany, fa ho amin'ny anjaranaonany ianao amin'ny andro farany" (and.13). Ary, raha tsy afaka nahafantatra i Daniela mandra-pahatongan'izany, dia tsy tokony hananterana ny hanao izany koa isika! Jesosy mihitsy,

fony tetỳ an-tany, dia tsy nahalala ny tenany (Mat 24:36). Ary tsy nambarany hatramin'izay.

Toko 3

Ity tabilao etsyambony ity dia avy amin'ny DICTIONARY BAIBOLY SARY (1980) izay nanaovako fanamarihana isan-karazany. Ny iray, eo amin'ny tsanganana havanana, dia manomboka: "Ny fomban-drazana iray dia mamadika an'i Cyaxares sy Astyages, ka mahatonga ity farany ho rain'i Cyaxares sy Mandane ary Cyaxares ho dadatoan'ny raiben'i Kyrosy." Izany dia nifototra tamin'ny zavatra hitako hatramin'izay fa fahatsiarovana ny fahadisoan'ny iray amin'ireo Lectures Whelsey navoaka tao amin'ny Millennial Harbinger of

Septambra 1830, momba ny tantaran'ny Fanjakana Medianina-Persiana. Tsy tsaroako fa i Whelsey dia nanome ny anaran'i Cyaxares ho an'ny olona roa fa tsy ny iray - ny ray ny iray ary ny zanak'iAstyages ny iray. Tadidiko izay nolazainy momba ilayzanakalahy, nefa nampihariko tamin'ilay rainy. Izany dia nahatonga azy io ho tsy ilaina sy diso ny fifanoherana amin'ny tabilao sy ireo fanamarihana hafa nataoko teo aminy. I Whelsey dia tena nanao an'iAstyages ho rain'i Mandane sy Caxares II, ary zanak'i Cyaxares I koa.

Raha tadidiko tsara, dia tsy ho nanao fanamarihana fotsiny aho hoe: "Nanambady an'i Cambyse I i Mandane, ary lasa renin'i Kyrosy Lehibe", fa nanampy hafa koa aho hoe "Cyaxares = Dariosy Mediana = dadatoan'i Kyrosy II, Lehibe" -- nifanaraka tamin'ny Lectures Whelsey, ary miaraka amin'ireo porofo sy fehin-kevitra voalaza etsyambony.

Ankehitriny, rehefa tsapako ny fahadisoako sy ny fampitomboana ny fahatokisana ny lahatenin'iWhelsey, dia manolotra ampahany amin'izany aho, mba hilazana ny fitantarany ny amin'ny fifandraisana akaiky teo amin'i Kyrosy Lehibe sy Dariosy Medianina, na dia taorian'ny nanarian'i Kyrosy avy any Persa ny ziogan'ny Medianina an'iAstyage, rain'i Dariosy, aza. Mba hanamora ny fanarahana azy dia omena amin'ny litera lehibe ny zana-dohateny fampidirana. Azo ampidirina ao anaty fononteny koa ny teny na andian-teny manazava tsindraindray. Hampisongadina ihany koa indraindray amin'nyalalan'ny fampiasana kapitaly na fanasongadinana, izay tsy hita ao amin'ny tany am-boalohany.

ANTSO AVY AVY AVY AVY AMIN'NY LAHATSIAN'I WHELSEY

1. Tsy hita ao amin'ny sarintanin'iAzia maoderina ny MEDIA. Empira lehibe izy io fahiny, ary nanodidina ny morontsiraka atsimo sy andrefan'ny Ranomasina Caspienne [miaraka amin'i Ekbatana, Hamadana ankehitriny, no renivohiny]. Tany atsinanana no nisyilay antsoina hoe Tartary, na AziaAfovoany. Nofehezina'i Persa tany atsimo [i Sosana, na Sosana, renivohiny], ary iAsyria andrefana [izay i Ninive no renivohiny]. [Ny sisin-tanin'i Persia teo amin'ny faritra atsimon'i Babylona koa teo andrefany, ka i Babylona no azy renivohitra]. . . .

Avy amin'ny fahazavana tsara indrindra azo apetraka amin'ilay foto-kevitra, dia toa nonenan'i Maday, zanak'iJafeta, zanak'i Noa, i Media, taoriana kelin'ny nielezana [avy tany Babela]. Nitombo tsikelikely ho empira lehibe izy io, ary nofehezina'iAsyria mpifanolo-bodirindrina

taminy mahery kokoa, ary nijanona ho fitondram-panjakan'ny faritany nandritra ny fotoana ela. Rehefa tapaka ny FanjakanaAsyrianina teo ambany fahefan'i Sardanapalus (T.K. 710), dia nanjary nahaleo tena indray ny Media. Nanomboka teo ka hatramin'ny nanombohan'ny fitondran'i Kyrosy [Persianina], dia naharitra 176 taona, anisan'izany ny mpanjakadimy nifandimby. Dijoces no mpanjaka voalohany. Nandimby azy i Phraortes, izaynanjaka 22 taona ary nianjera teo anatrehan'i Ninive, tamin'ny fikasana hamaly faty ny fahafatesan-drainy.

Nanohy ny fifaninanana lova i Cyaxares zanany lahy, Cyaxares [mpanorina ny Empira Medianina], ary taorian'ny nisesisesy nahazo harena isan-karazany, niaraka tamin'i Nebokadnezara, mpanjakan'i Babylona, dia nanao fahirano an'i Ninive, naka azy io, ary nampitony tamin'ny tany ilay tsangambato mijoalajoalamisy ny faharetana sy nyvoninahitr'olombelona. Ary nony afaka izany, dia nitondra ny sandriny mpandresy nianatsimo izy, hatrany amin'ny nandresen'i Ejipta an'i Persia,

ary niverina tany Ecbactania [sic] nitondra entana be dia be, ary natrehin'ny mpanjaka babo.

Teo ambany fitondran'io mpanjakaio, dia nanjary nanorim-ponenana tao amin'ny fanjakany maharitra sy natanjaka i Media. Cyaxares, Rehefa avy nanjaka 40 taona, dia namela ny seza fiandrianany ho an'iAstyage zanany lahy, izay antsoina ao amin'ny Soratra Masina. Ahasoerosy. Nomen'iAstyages hovadin'i Mandane zanany vavy i Cambyses, mpanjaka . . . ny Persia.

Ny vokatry ny fanambadiana dia i Kyrosy nalaza, ilay andriana tsy nisy kilema indrindra azon'ny tantara fahiny rehareha.

PERSIA: Teo atsimon'i Media dia nisy faritany midadasika fantatra amin'ny jeografia fahiny sy maoderina amin'ny anaran'i Persia [antsoina hoe Iran ankehitriny, izay mahafaoka ny Media taloha koa]. Nofehezina i India atsinanana izyio, ary nofaritan'ny Fanjakana Asyrianina any atsimo izy io [izay voafaritra tsara kokoa ho voafaritry ny Hoala Persika any atsimo ary ny fanjakan'i Asyriana any andrefana], izay mahatratra 1.800 kilaometatra ny halavany, ary 1.000 ny sakany [izay mamaritra ny habenyamin'ny maha empira azy taorian'ny nandravana an'i Babylonarehetra] (536 BC). ity farany no nanjaka].

Lazaina ao amin'ny Soratra Masina fa ny Persia, na Parasy, araka ny niantsoan'i Daniela azy, dia nantsoina fahiny Elama; ary Elama, zanak'i Sema, no nonenan'i Media, tamin'ny andro nielezan'i Media tao Maday, tamin'ny nielezan'i Babela.

Tamin'ny andron'i Abrahama, dia hitantsika i Kedorlaomera, mpanjakan'i Elama, na Persa, mpanjaka lehibe tamin'ny androny, rehefa nandresy fanjakana maromaro tany Azia.

Nanomboka tamin'io vanim-potoana io dia very ny tantara tena izy. Azo inoana fa resin'ny Asyrianina izy ireo, izay nitondra ny zava-drehetra teo anoloany ary nijanona ho

olom-peheziny hatry ny ela. Nahazo ny fahafahany izy ireo avy eo; fa tsy ela dia voatery

nametra-pialanatan'ny Medianina indray aho, araka ny efa voamariko, ary nijanona ho

fanomezana ho azy ireo, tamin'ny alalan'ireo mpanjakaniaviany, hatramin'ny andron'i Kyrosy. Kambyse, avy amin'ny fianakavian'i Akamenaosy, dia nanambady an'i Mandane, zanakavavin'i Astyage, mpanjakan'i Media, ka niteraka an'i Kyrosy, izay teraka mba hanafaka ny

tanindrazany tamin'ny fanandevozana [tamin'ny Mediana, izay nanjaka tamin'i Astyage,

mpanjakany, ary tsy nalaza na dia teo amin'ny Mediana aza], mba hamerenana amin'ny

laoniny ny fahababoana an'i Jerosalema, sy hanorina fanjakananatanjaka indrindra tany Azia.

II. TERAKA tamin'ny taona talohan'i Kristy 599 i Kyrosy. Tamin'izy 12 taona, dia niaraka tamin'i

Mandane reniny nankany amin'ny lapan'ny Media. Tsy ela i Astyages dia voasarika tamin'ny

fisehoan'nyzafikeliny nampanantenaina, hany ka nitazona azy tany Media, izay nijanonany nandritra ny efa-taona na dimy taona. Ny zavamaniry tanora . . . nampanantena ny ho tonga sedera mahery. Ny fahatsoram-pony, ny fahatsoran'ny fitondran-tenany, ny fahatsoram-pony, ary indrindra ny

fahasahian'ny sandriny, dia nampiantanentana ny fiderana ny kianja sy ny toby ary ny efitrano. Ny Mediana, na mendri-kaja na tsy manan-kaja, dia nanaporofotamin'ny firaiKETAM-pony fa i Kyrosy dia mendrika tanteraka, raha tsy voatendry, hitondra ny satroboninahitra [izay nataony tamin'ny farany,

na dia teo ambonin'izy ireo aza, niaraka tamin'ny fanampian'ny

ampahany amin'ny tafiny].

Niverina tany an-dapan-drainyzy, tamin'izy 17 taona, ary narahin'ny tsodrano feno fitiavana nomen'ny Medianina, ary noraisin'ny Persianina tamin-kafanam-po. Tao anatin'ireo ady tsy hita isa izay natao tamin'ireo firenena nifanolo-bodirindrina indraindray, dia nandresy foana i Kyrosy, nanome valisoa tamim-pahalalahan-tanana ho an'ireo be herim-po, ary nitsimbina

tamim-pamindram-po mandrakariva ny resy. Rehefa nandroso taona i Cambyses rainy, dia nampifandray tsikelikely an'i Kyrosy tamin'ny fitondrana izy, izay tsy maintsy

nozakainy. Toy izany no niainany mandra-paha-40 taonany. Nefa tsy very maina foana ny androvoalohan'ny fiainany; vanim-potoana vaovao amin'ny tetika miaramilan'i Persa no nanomboka taminy. Napetraka ny fitsipi-pifehezanaizay, tao anatin'ny fotoana fohy, no _____ nahatonga ny Persianina ho miaramila tsara indrindra tanyAzia. Nokolokolina ny

zavakanton'ny fandriampahalemana, nandroso haingana ny sivilizasiona, ary io olona

barbariana sy andevo ary tsy manan-danja io, teo ambanin'ny fahaizan'i Kyrosy niova, dia nanjarynahery vaika tampoka ka nampangain'ny mpiara-monina taminy ho efa naniry ny hanapaka an'iAzia.

Kyrosy sy Kyksaresa: Maty i Astayages, mpanjakan'i Media, [rehefa nesorin'i Persa], ka

navelany ho an'i Cyaxares zanany lahy [izay azo antsoina hoe Cyaxares II] ny fanjakany, izay zokin'i Kyrosy herintaona monja [izay azo antoka fa nifandray akaiky tamin'i Kyrosy sy _____

nifandray akaiky tamin'izy ireo nandritra ireo taona nitoeran'i Kyrosy tao amin'ny fanjakan'i Astyasbatana, ary toa tsy nitohy tao amin'ny fitsarana tany Ektyahebatanaizy io. Neriglissar, mpanjakan'i Babylona, . . . Nihevitra ny fahafatesan'i Astyages ho krizy tsara mba hikendry kapokamandripaka ny herin'ny Media izaynitombo, ka naka miaramila 250 000 avy any

amin'ny faritra be mponina any andrefan'i Eofrata, ary nametraka ny tenany ho lohany. Vao haingana i Cyaxares II no nitantana ny fitondrana [azo inoana fa noho ny fankatoavan'i _____

Kyrosy sy ~~ny tso-dranon'i Kyrosy~~, dia taitra ara-drainy noho ny fiomanana be dia be, izay nandrahona tsy ny handroba azy ny satroboninahitra sy ny empira fotsiny, fa ny hamono tampoka ny fanantenany manasohaso ny amin'ny hitsanganan'ny Media ho eo amin'ny fanjakan'iAzia [izay hita fa noheveriny ho azo atao miaraka amin'i Persia]. Tsy natahotra anefa izy noho ny krizy nahatsiravina, dia nampifantokahaingana ny tafinyzy, tamin'ny fanapahan-kevitra ny fanoherana mahery vaika, ary nandefa fanampiana ho an'i Persa, niaraka tamin'ny fitakiana mazava fa i Kyrosy dia tokony hampiasaina amin'nybaikon'ny mpanampy.

Ny fangatahana dia nihaona tamin'ny fanarahan-dalàna haingana. Avy amin'ny fomba miavaka ~~nandraisan'i Kyrosy~~ ny tafiny, dia mety hihevitra isika fa efa noraisiny ny fahaiza-manaony feno, ilay tetika fandreseny midadasika notanterahiny avy eo. . . . Rehefa voalamina avokoa izy

rehetra, dia nahatratra 31 000. Ny tafika voatendry toy izany, dia mety hahavita zava-bita lehibe.

Teo amin'ny lohan'ity vatana ity, dia niaraka tamin'i Cyaxares dadatoany i Kyrosy, efa niomana ny handeha. Miaraka

dia nifindra nankanyamin'ny sisin-tanin'iAsyria izyireo, rehefa nampihena ny mpanjakan'i Kyrosy Armenia, avy amin'ny fikomiana, nahazo ny rainy mpiara-miombon'antoka tsy azo _____

hozongozonina, ary ny zanany, Tigranes mahaliana, namana iray.

Neriglisera, mpanjakan'i Babylona, izay nanangona miaramila 200.000 mahery sy soavaly 60.000, dia nandroso nankany Media ka nifanena tamin'ny Mediana sy Persianina,tsy ny antsasaky ny isany,tsy lavitra ny sisin-tanin'ny fanjakana roa. Nisyadyankapobe natao, ary nandresy tanteraka i Kyrosy. Satria na dia nanana baiko mitovy aza i Cyaxares, dia nitaky sy nahazo nyvoninahitra tsy voazarazara tamin'ny laurel ilay manam-pahaizanamahay an'i Kyrosy.

Novonoina ny mpanjakan'i Babylonanampalahelo, . . . ary ny tobiny dia nilaozan'ny Medianina sy ny Persianina. . . Ny seza fiandrianan'i Babylona dia nofenoin'i Laborosoarchod avy hatrany, izay ny habibiany, tao anatin'ny volanavitsivitsy, dia nandrisika ny olom-peheziny hitady

vahaolana farany, tamin'ny fanaovana sorona azy ho famaliana. . . . Belsazara [zanak'i

Nabonida, izay tsy teo matetika,
namela ny enta-mavesatry ny fitondrana ho an'ny zanany] no satro-boninahitra teo amin'ny toerany. . . .

Nandritra izany fotoana izany, dia nisy drafitr'asa mafonja nataon'i Kyrosy tamin'ny
fampihenana ny tanàna mimanda ho an'nyAsyrianina, ary nanomana tsikelikely ny diabe tsy
nisy sakana ho any Babylona. . . . ny ady malaza tao Thymbra . . . nametraka ny lazany ho
mpiady voalohany teo amin'ny teatra an'izao tontolo izao. Io ady io no nanapa-kevitra ny
hiafaran'iAzia Kely. Nanenjika ny haren'ny i Kyrosy: Resy teo anoloany i Arabia sy Syria, ka
tamin'ny farany, dia nijanonairery teo amoron'i Eofrata i Babylona lehibe, ary nisafoaka
tamin'ilay mpandresy, tezitra noho ny fahombiazany taloha, ary nanohitra ny fikasany ho avy.

Nitoby teo anoloan'ny tanàna izy, ary nanomboka nanao fahirano tsy tapaka. . . . Lavidavitra
kely ny tanàna, dia nisy fitehirizam-bokatra be dia be, nohadiana mba hahazoana ny rano be
dia be avy any Eofrata, sy mba hisorohana ny voka-dratsin'ny tondra-drano indraindray.

Lakandrano maromaro no namorona fifandraisana teo amin'ireo fitahirizana ireo sy ny
renirano. Amin'ny fanokafana ireo lakandrano ireo, dia mety hivadika mora foana ny rano
amin'ny lalany voajanahary, ho maina ny fanambanin'ny renirano, ary hisokatra ny lalana
malalaka mankany afovoan-tanàna.

Ny fetin'ny Babyloniana dia nankalazaina tamin'ny fomba mihoa-pampana indrindra
fikomiana sy fimamoana ary fijangajangana, ary matetika no tsy nisy andro maromaro

fiatoana. Nifidy ny alina nialoha ny iray tamin'ireo fety ireo i Kyrosy mba hanatanterahana ny
fikasany. .

Raha mbola azon'i Kyrosy tsy azo iadian-kevitra ny tanàna, [Andriamanitra

notapahin'Andriamanitra ny fisotroana sy ny firavoravoana nataon'i Belsazara sy ny andriana
ary ny andriambavilanitra tamin'ny sora-tanana teo amin'ny rindrina, izay nadikan'i Daniela ho
azy, dia nolanjainatamin'ny mizana i Belsazara ka hita fa tsy ampy, ary nozaraina ny fanjakany
ka nomena ny Mediana sy ny Persianina].

Efa teo am-bavahadin'ny lapa i Kyrosy. Naneno ny fanairana, ary ny ratsyfanahy

Belsazara, nirohotra niala tao an-davarangana, sady nitana sabatra teny an-tanany, dia
notsenain'ny Persianina, ary avy hatrany dia notapahiny niaraka tamin'ny mpanompony rehetra. .
. . .

Ny fahafatesan'i Belsazara . . . nametraka fe-potoana ho an'ny FanjakanaAsyrianinafaharoa, T.K.
536. Narahin'ny fampihenana an'i Babylona ny faneken'ny faritanin'nyAsyrianinarehetra, ary ny

fanjakan'i Kyrosy dia nofaritany Avaratra tamin'ny Ranomasina Caspienne sy Mainty, atsinanana tamin'i India, atsimon'ny Ranomasina Arabo [Hoala Persika] sy Etiopia, ary Andrefan'i Lybia sy Mediterane ary Arkipelago; nahazo an'i Azia Minora, Syria, Ejipta, Arabia, Asyria, Armenia, Media, ary Persa; Kyrosy sy Cyaxares, na, araka ny iantsoana azy ao amin'ny Soratra Masina, i Dariosy Medianina, dia nanorina ny fitondram-panjakanatamin'ny fototra tsy azo hozongozonina tao anatin'ny fotoana fohy. Nozarainy ho faritany 120 ny empira, araka ny voalazan'ny mpaminany, ary nanendry solo-mpanjaka na governora hifehy azy ireo. . . .

KIROsy IRERY: Roa taona taorian'ny nianjeran'i Babylona, dia maty i Cyaxares, dadatoany, sy i Cambyse, rain'i Kyrosy, ary izy irery no tompon'ilayempira vaovao, BC 534.

FANAMARIHANA MOMBA NY DARIOSY MEDE

1. JOSEFA: "... fa rehefa azon'i Dariosy i Babylona, ary rehefa nofoanan'i Kyrosy havany ny fanapahan'ny Babylonianina, dia roa amby enimpolo taona izy.

zanak'iAstyage, ary nanana anarana hafa teo amin'ny Grika izy." (Ant.X, 11, 4 .)

2. COMMENTARY PULPIT: "Ny teoria nahazo fanohanana be indrindra amin'ireo izay mitazona ny daty fahiny ho an'i Daniela dia i Dariosy Mediana dia Cyaxares II" -

- noho izany, zanak'iAstyage sy dadatoan'i Kyrosy.

"Fantatsika fa 'Gobaru' na 'Oybaru' - 'Gobryas'amin'ny tenygrika - no notendren'i Kyrosy ho governorafonyizy nandresy an'i Babylona, ary tsy mitovy amin'i Dariosy, _____, ao amin'ny soratra momba ny tsangambato Sindschirli i Gobryas, _____ na _____.

FANAMARIHANA: Ny banga dia soloina script izay tsy azo adika amin'ny fitaovantsika.

3. ENCYCLOPEDIA BAIBOLY IRAISAM-PIRENENA (voatononatsy nasiana marika): Dariosy Mediana (Dan.6:1; 11:1) dia zanak'iAhaserosy (Ksersey) avy amin'ny taranaky ny Mediana (Dan.9:1).

Nahazo ny fanjakan'i Belsazara Kaldeana izy rehefa maty

io andriana io (Dan.5:30-31; 6:1), ary natao mpanjakan'ny fanjakan'ny Kaldeana.

Avy amin'ny Dan. 6:28 dia azontsika atao ny milaza fa i Dariosy dia mpanjaka niara-dia tamin'i Kyrosy. ivelan'ny

Ao amin'ny bokin'i Daniela, tsy misy filazana momba an'i Dariosy Mediana, na dia misy tsara aza antony nahafantarana azy ho Gubaru, na Ugbaru, governoran'i Gutium, izay voalaza ao amin'ny

Nabonaid-Cyrus Chronicle notendren'i Kyrosy ho governoran'i Babylona, taorian'ny nisamborana azy teo am-pelatanan'ny Kaldeanina.

(a) Ny gubaru dia mety dikan'ny hoe Dariosy. Ireo litera radika amin'ny teny arabo dia midika hoe "mpanjaka", "manery", ary "mpisakana". Amin'ny teny hebreo, ny dikan'ny fototeny midika hoe

"tompovay" na "tompovay" na "mpanjaka avy" :amin'ny teny ar'aminanina, "mahery", "mahery indrindra."

(b) I Gutium dia tany avaratr'i Babylona ary azo inoana fa nisyampahany tamin'ny andron'i Kyrosy avy amin'ny faritanin'i Media.

(c) Na dia tsyanisan'ny Media aza i Gutium tamin'izany, dia fanaon'ny mpanjaka persianina ny nanendry ny Medianina sy ny Persianina ho lehibem-panjakana sy ho mpifehy ny tafika. Noho

izan'ny ho Medianina i Dariosy -Gubaru, na dia tsyanisan'ny Media proper aza i Gutium.

(d) Koa satria i Daniela dia tsy niantso an'i Dariosy hoe mpanjakan'ny Mediana mihitsy, dia tsy manan-danja ny anaram-boninahitra na ny toerany talohan'ny nanaovana azy ho mpanjakan'ny fanjakan'ny Kaldeanina. Koa satria ny fanjakan'ny Kaldeana dia tsy nisy na oviana na oviana na Media na Persa, dia tsy misy porofomihitsy ao amin'ny Bokin'i Daniela fa ny mpanoratra azy io dia nikasa ny hilaza fa i Dariosy Mediana no nanjaka [na.

tsy nitondra] na Media na Persia. [Tsy nilaza na inona na inona momba ny teo alohany fotsinyizy afa-tsy hoe Medianina izy, nefa nasehony mazava tsara fa olona niavaka teo amin'ny

fiaraha-miasan'ny Medianina sy ny Persianina izy.]

(e) Io Gobaru io dia antsoina hoe governora (pihatu), ary i Dariosy Medianina, mpanjaka, dia tsy manohitra ny famantarana azy; fa tamin'nyempira tatsinanana fahiny sy maoderina, dia matetika no nantsoina hoe mpanjaka ny governoratany amin'ny faritany sy tanàna. Ambonin'izany, amin'ny fiteny aramianina, dia tsy misy teny mety kokoa noho ny hoe "mpanjaka" hita mba hanondroana ny mpitondra fanjakanairay, na faritany iray.
empira.

(f) Tsy mifanohitra amin'izany anefa ny filazana fa nanana solo-mpanjaka 120 teo ambany fahefany i Dariosy; fa ny teny persianina hoe "satrap" dia tsy voafaritry, sahala amin'ny teny anglisy hoe "governora". Ankoatra izay dia voalaza fa nanendry pihatus ho eo ambany fahefany i Gubaru. Raha ny fanjakan'ny Kaldeana azony dia lehibe tahaka ny an'i Sargona [722-705 tal.f.i.], dia "mpanjakan'iAsyria" (Isaia 20:1) dia nety ho nanendry 120 tamin'ireo mpanapaka mora foana izy;
tany izaynanendreny ny filohany sy ny governorany.

(g) Ny vahoaka sy ny firenena ary ny samy hafa fiteny ao amin'ny toko faha-6 dia tsy manohitra izany famantarana izany; fa ny Babylonia mihitsy tamin'izany andro izany dia nonenan'ny Kaldeana sy nyArabo sy ny Arameana ary nyJiosy, ary ny fanjakan'ny Kaldeana dia nandray nyAsyriana sy ny Elamita sy ny Fenisianina ary ny hafa koa.
ao anatin'ny fetrany.

(h) Io famantarana io dia tohanan'ny hoe tsy misy olona hafa fantatra amin'ny tantara azo lazaina tsara. Misy tokoa no nihevitra fa i Dariosy Mediana dia taratry ny lasa tamin'i Dariosy Hystaspis; Tsy azo atao anefa izany satria tsy mitovyamin'izay lazain'i Daniela momba an'i Dariosy Histaspis ny toetra sy ny asany ary ny fanjakan'i Dariosy Histaspis, izay fantatra tsara avy amin'ny tsangambatony manokana sy ireo mpahay tantara grika.

Co-op.

[Faran'ny teny nalaina tao amin'ny Rakipahalalana Ara-baiboly Iraisam-pirenena.]

POSTSCRIPT

Misy pejyiray hafa misy tabilao avy ao amin'ny DICTIONARY BAIBOLY SARY (1980),

miaraka amin'ny fanamarihana nasiam-panitsiana. Izy ireo dia maneho betsaka ny zavatra holazaina ao amin'ny fanamarihana tany am-boalohany raha tsy noho ny fahatsiarovana diso ny iray amin'ireo Lectures Whelsey

navoaka tao amin'ny The Millennial Harbinger tamin'ny Septambra 1830, momba ny tantaran'ny Medianina-Persianina Empire.

FANAMARIHANA FILOLOJIKA NY XERXES SYAHASUERUS

Ny tsipelina Xerxes dia fikasana handika tenyamin'ny tenygrika, ary avy amin'izany ho amin'ny teny anglisy, ny teny persianina Khshayarsha. Io teny io ihanyamin'ny teny hebreo dia naka endrika iray izay navoaka tamin'ny farany mba hamoahana an'iAhashawerosy, ary nadika tamin'ny teny anglisy hoe Ahasoerosy. Ny teny hebreo,

ary azo inoana fa ny persianina, dia lazaina fa "mpanjaka". Azo ampiasaina ho anarana na anaram-boninahitra izy io. Ampiasaina ao amin'ny Bokin'i Estera miaraka amin'ny teny hebreo hafa midika hoe mpanjaka na mpanolo-tsaina izyio, ka manana ny teny hoe "Asoerosy mpanjaka"

(1;2,9,16,19; 2:1,12,16,21; 3:1,6,7,8,12; 6:2; 7:5; 8:1,7,10,12; 9:2,20,30; 10:1,3).

Toko 4

Faminaniana -

Fanjakana Daniela toko

7

1. Araka ny asehoni Daniela: Ity toko ity dia mirakitra nofy sy fahitana azo oharina amin'ny hevitra ny nofin'i Nebokadnezara ao amin'ny Toko faha-2, nefa misy lafin-javatra fanampiny sasany. Tao amin'ny fahitan'i Daniela dia nahita biby efatra izy, izay naneho fanjakana efatra nifandimby teo amin'izao tontolo izao, nosoloina fanjakanamandrakizay noraisina tany an-danitra avy tamin'ny "fahagola" tamin'nyalalan'ny "izay tahaka ny Zanak'olona". Ireo fanjakana ireo no mifanitsyamin'ny nofin'i Nebokadnezara, nanomboka tamin'i Babylona sy Nebokadnezara no mpanjakany. Araka ny voalazan'i Daniela, io fanjakana io dia nomena ny "Media sy Persianina" (5:28), aseho eto sy any an-toeran-kafa ho fanjakanairayamin'ny fitambaran'olona (jereo 6:8, 12, 15; Estera 1:1-3, 3, 14, 18-20; 10-2) — empira Medianina-Persianina, raha sitrakao. Ary rehefa azony ny empira Babylonianina, dia noraisin'i Dariosy Medianina ny fanjakana (5:28; cf. 11:1). Ary tao anatin'ny roa taona, araka ny tantara tsy ara-pivavahana, rehefa maty ity farany, dia niresaka momba ny "fanjakan'i Kyrosy Persiana" toy izao manaraka izao (6:28; cf. 10:1).

2. Araka ny nadikan'ny Protestanta mpandala ny nentin-drazana sy ny Katolika sy ny Liberaly Romana: Ny fomba fijery nentim-paharazana nataon'ny mpandikateny protestanta dia ny hoe ireo fanjakana efatra nifandimby ao amin'ny Toko faha-2 sy faha-7 dia ny empira Babylonianina, Media-Persianina, Grika (na Makedonianina), ary Romanina, ary ny fanjakana maneran-tany fahadimy dia ny an'i Kristy, izay naorina tamin'ny andron'ireo mpanjaka romanina. Ny Katolika sy ny liberaly mpandikateny anefa no nihevitra ny Medianina sy Persianina ho fanjakana roa fa tsy iray, ka ny Empira grika no fahefatra, ary ny Israely no fahadimy. Ny Katolika Romana dia manao izany indrindra mba hanoharana ny fandikana nentim-paharazana Protestanta fa ny "tandroka kely" an'ny bibidia fahefatra (7:8,19-26) dia maneho ny Papa sy ny fifandraisany amin'ny Fanjakana Romanina. Ary ireo mpandikateny liberaly tsy katolika dia manao izany noho ny tsyfinoany ny faminaniana mialoha, izay tsy maintsy ekeny raha toa ka manaiky ny empira maneran-tany fahefatra ao amin'ny Toko faha-2 sy faha-7 ho an'i Roma. Satria ny Fanjakana Romanina dia tsy nandimby ny Grika raha tsy tamin'ny taonjato voalohany talohan'i JK, tamin'ny fandresen'i Syria tamin'ny 63 talohan'i JK sy Ejiptatamin'ny 30 talohan'i JK, ary izy ireo dia milaza fa ny Bokin'i Daniela.

nosoratana tamin'ny taonjato faharoa tal

3. Ny fandikana ny Liberaly sy ny Katolika dia tsy maharitra sytsy mahomby: Ny fanaovana ny Grika fa tsy ny empira romanina ho fahefatra nokasain'i Daniela dia tsy mamaha ny olana ho an'ny Katolika sy ny liberaly. Fa fanjakana telo ihany no lazain'i Daniela, fa tsyefatra, handimby an'i Babylona, fa ny tantara tsy ara-pivavahana kosa dia mampiseho fa ny Romanina toy izany koa ny empira maneran-tany, ary ny farany nandimby an'i Babylona.

Ankoatra izany, nandritra ny fisian'ilay fanjakana fahefatra nifanesy, ny Andriamanitra ny lanitra dia nananganafanjakana maneran-tany izay tsy ho rava na ho lasan'ny olon-kafa (2:34-35; 44-45; 7:13-14, 27). Ny liberaly sy ny Katolika no hanao ny fanjakan'Israely. Tsy natao tamin'ny andron'ireo mpanjaka grika anefa izany. Niorina tao Sinayizy io tamin'ny taonjato faha-15 talohan'i JK, ary nifarana tamin'ny taona 70 taorian'ny nandravan'ny tafik'i Roma an'i Jerosalema, tamin'ny andron'ny mpanjaka na emperora romana. Ary raha heverintsika fa tamin'ny taonjato faha-2 talohan'i JK no niandohany tamin'ny fotoana nahazoan'ijodasy Makabeo sy ny mpanara-dia azy ny fahaleovantenany tamin'ny ampahany Syrianatamin'ny empira grika, toy ny ataon'ireo mpandikateny voalaza etsy ambony, dia mbola nifarana tamin'ny taona 70 am.f.i., ary tsy naharitra mandrakizayizany. Sady mbola tsy nisy fanjakana naneran-tany.

Ambonin'izany, raha heverintsika fa an'i Kristy an'ny Israely ara-panahy ilay fanjakanafahadimy nifandimby, izay tsy maintsy ho nisy azy — tsy avy amin'izao tontolo izao (Jaona 18:36) — dia tsy niorina izany raha tsy tamin'ny andron'ireo mpanjaka romana. Ho an'ijaona Mpanao Batisa sy Jesosy ary ny mpianany, talohan'ny nahafatesan'ijesosy, dia nitoryzany toy ny hoe “efa akaiky” (Mat.3:2; 4:17' 10:7) na “efa mby akaiky anareo” (Lioka 10:7, 11). Enim-bolana teo ho eo talohan'ny nanomboana Azy tamin'ny hazo fijaliana sy ny nitsanganany tamin'ny maty, dia nilaza ijesosy fa “misy ny sasany eto izay tsy mba hanandrana fahafatesana mihitsy mandra-pahitany ny fanjakan'Andriamanitra tonga amin-kery.” (Marka 9:1). Avy eo, taorian'ny nitsanganany tamin'ny maty, dia nanome toky ny apostolinyzany fa “hahazo hery hianareo amin'ny hilatsahan'ny Fanahy Masina aminareo” (Asan'ny Apostoly 1:8), izay nilazany fa “ho atao batisa tsy elaela” izy ireo (and.5). Ary tamin'ny Pentekosta, folo andro taorian'ny niakarany tany an-danitra, dia “feno ny Fanahy Masina izy rehetra, ka dia niteny tamin'ny fiteny tsy fantatra, araka ny nampitenenan'ny Fanahy Masina azy” (Asan'ny Apostoly 2:1-4). Nitohy naneho ny herin'ny Fanahy tamin'ny alalan'ny “fahagagana sy famantarana maro [izay] nataon'ny Apostoly” (and.43).

Ambonin'izany, dia efa nilazana ny renin'ijesosy talohan'ny nahaterahany fa “ho lehibe Izy ka hatao hoe Zanakany ny Avo Indrindra, ary Jehovah Andriamanitra hanome Azy ny seza fiandrianan'i Davida rainy; ary Izy hanjaka amin'ny taranak'ijakoba [Israely] mandrakizay, ary ny fanjakany tsy hanam-pahataperana.” (Lioka 1:32-33). Ary tamin'ny Pentekosta, tamin'ny alalan'ny tsindrimandrin'ny Fanahy Masina, dia notorina fa natsanganatamin'ny maty izy ka niakatra tany an-danitra hipetraka eo amin'ny seza fiandrianan'i Davida (Asa. 2:22-36) - izany hoe hanapaka ny vahoakan'Andriamanitra, dia ny Israely ara-panahy, ho an'Andriamanitra, tahaka ny nataon'i Davida tamin'ny fanapahana ny Israely ara-nofo. Taorian'izay, dia voalaza fa “nafahana tamin'ny herin'ny maizina ny olona masina sy ny rahalahy mahatoky ao amin'i Kristy” ary “nafindra (...) ho amin'ny fanjakan'ny Zanany malalany.” (Kolosiana 1:2, 13). Ary rehefa nanoratra ny Apokalypsy i Jaona teo akaikin'ny faran'ny taonjato kristiana voalohany, dia hoy izy tamin'ireo mpamaky

kristiana azy: "Izahojaona, dia rahalahinareo sy miombona aminareo amin'ny fahoriana sy ny fanjakana ary ny faharetana izay ao amin'ijesosy." (1:9). Raha lazaina amin'ny teny hafa, ny fanjakan'i Kristy dia efa nisy ary voaforon'ireo izay "tao amin'ijesosy" — izany hoe ireo izay

miombona aminy sy mankatò Azy. Ary izany rehetra izany dia tamin'ny andron'ny mpanjaka romana, fa tsy tamin'ny andron'ny mpanjakagrika.

4. Famaranana syvokany: Toa tsy azo ihodivirana àry fa ny Fanjakana Romanina no fanjakana fahefatra ao amin'ny Daniela 2 sy 7, ary mandritra ny fisian'io Andriamanitry ny lanitra io dia hanangana fanjakana maneran-tany sy mandrakizay. "Amin'ny andron'ireo mpanjaka

[Romana] ireo, Andriamanitry ny lanitra dia hanorina fanjakanaizay tsy ho rava mandrakizay, ary tsy havela ho an'olon-kafa ny fanapahany, fa ireo fanjakana rehetra ireo dia hotorotoroiny sy holevoniny.

efatra no mialoha azy], ary Izaho hitoetra mandrakizay." (2:44).

fisaratsarahana sy ny "tandroka folo" ary ny "tandroka kely" iray hafa an'ilay bibidia na fanjakana fahefatra, na azontsika fantarina tsara izany na tsia.

5. Fizarana ny Fanjakanafahefatra: Ao amin'ny Daniela 2, ny fanjakana fahefatra dia nasehon'ny ranjo sy ny tongotra (azo inoana fa roa) ary ny rantsan-tongony (azo inoana fa folo) tamin'ilay sariolona nofinofin'i Nebokadnezara. Tsy isalasalana fa ireo no nampiseho ny fizarazaran'ny

Empira Romanina ho faritra atsinanana sy andrefana, izaynisy fanjakana na faritany "folo". Ao

amin'ny Daniela 7, ny fanjakana fahefatra dia aseho amin'ny maha-bibidia manana tandroka folo (and.7,20, 24), izay lazaina fa 'mpanjaka folo' (ary mazava ho azy fa ny fanjakany) izaynipoitra avy na avy tao anatin'ny ary voalaza fa anisan'io fanjakana io (and.24). Ary ao amin'ny Apokalypsy 17, isika indray dia toa manana an'i Roma Imperializay aseho ho bibidia manana "tandroka folo"

(and.3, 12, 16). Ireo mpanjaka folo ireo izay tsy mbola nahazo ny fanjakany tamin'ny fotoana nanoratana ny Apokalypsy, fa handray azy ireo amin'ny fotoana hiarahana manjaka amin'ny bibidia sy ho anisan'ny fanjakany na ny fanjakany mandritra ny fotoana fohy voalaza.

toy ny "adinyiray" (and.12-17), talohan'ny fandravana an'io fanjakana io.

6. Famantarana ny "Tandroka Folo": Ny isa 'folo' dia metytsy natao ho an'ny folo marina, fa mety ho isa boribory manondro ny isa rehetra tsy voafaritra nefa tsara. Ary eo amin'ireo izay mihevitra ny folo marina indrindra dia tsy misy iraisan'ny rehetra hoe iza no mandrafitra azy. Marina izany ho an'ireo izay mino, diso hevitra, fa ny Grika no fanjakana fahefatra.

Ohatra, i Calumet dia nanonona ny mpanjakatsirairay hoe: 1) Séleucus Nicator, 2) Antiochus Soter, 3) Antiochus Theos, 4) Antiochus Callinicus, 5) Séleucus Ceraunus, 6) Antiochus the

Great, 7) Séleucus Philopatera, rahalahin'i Antiochus Epiphanes, (8) Syriananankinana, 9)

Antigone, ary 10) Demetrio, zanakalahin'ilay farany, izay nanana ireo faritanyireo, ary

nanana anaram-boninahitra mpanjaka. Ny hafa dia miala amin'i Demetrio, ary manomboka amin'i Aleksandra Lehibe, na manao fiovana hafa. Ary izy rehetra dia samy manana

fifangaroan'ny taloha sy ny mpiara-belona aminy, fa ny soratra masina toa manao azy rehetra.

mpiara-belona.

Mitovy amin'izany koa ny tsyfisian'ny firaisan-kina eo amin'ireo izay mihevitra, inoantsika tsara, ho fanjakana fahefatra ao amin'ny Daniela 2 sy 7 ny Empira Romana. I Adam Clarke, ohatra, dia nilaza hoe "izao no isaina:" 1) Ny Antenimieran-doholona Romana, 2) ny Grika, tany Ravenna, 3) Lombard, tany Lombardy, (4) Ny Huns, tany Hongria, (5) Ny Huns, tany Hongria, (5) ny Huns, tany Hongria, (5)

(7) Ny Bourgogne, any Bourgogne, (8) ny Saracens, any Afrika sy ny ampahany amin'i Espaina, 9) ny Goths, any amin'ny faritra hafa any Espaina, ary 10) ny Saxons, any Grande-Bretagne. Ny Introduction to the Critical Study and Knowledge of the Holy Scriptures (1889) nataon'i Horne dia manome lisitra

dimy nataon'ireo manam-pahaizanamalaza,tsy misy roa amin'izy ireo no tena mitovy na dia samy manana ny sasany amin'izy ireo aza.

mahazatra.

Ary ny Fanadihadiana Ara-Baiboly nataon'i Straub (1935), izay manana tombony lehibe amin'ny ankapobeny, dia mitanisa ireto manaraka ireto

misy fahasamihafana bebe kokoa ary misydatynampiana: 1) Ny Franks, 360-749 AD; (2) Ostro-Goths, taona 385-523; (3)

Visi-Goths, taona 398–419; (4) Vandals, taona 429–533; (5) Bourgogne, taona 419–534; (6) Saxon, AD 449–457; (7) Suevi, taona 409–585; (8) Gepidi, taona 453–566; (9) Lombards, taona 568–774; ary (10) FanjakanaTatsinanana, taona 595–1453.

Tsy hita hoe nahoana i Straub no manana ny Fanjakana Atsinanana nanomboka tamin'ny taona 595.

Saingy mety ho fahadisoana amin'ny fanoratana izany, miaraka amin'ny AD 395. Satria tamin'io daty io, tamin'ny fahafatesan'ny Emperora Theodosius, mpandimby fahadimy an'i Constantin the Great, dia nizarazara ny Empira Romana teo amin'ny zanany roa lahy, Arcadius sy Honorus - nomena an'i Arcadius ny antsasany atsinanana niaraka tamin'ny renivohiny tao Constantinople ary Honorus nomena ny antsasany andrefana niaraka tamin'ny renivohinytany Roma. Nifarana ny Fanjakana Romanina Tandrefana tamin'ny taona 496. Naharitra hatramin'ny fianjeran'i Constantinople tamin'ny Tiorka anefa ny EmpiraTatsinanana, na ny Fanjakana Romanina Atsinanana, antsoina koa hoe Fanjakana Byzance, hatramin'ny nianjeran'i Constantinople tamin'ny Tiorka tamin'ny 1453.

Nantsoina hoe Empira Byzance izy io, avy amin'ny tanànan'i Byzance, tanàna grika, eo amin'ny andilan-dranomasin'i Bosporus, izay manasaraka an'i Eoropa amin'iAzia, naorina indray, nohamafisin'i Constantin, ary nantsoiny hoe Roma Vaovao izy io ary nanao azy io ho renivohitry ny Empira Romana manontolo, izaynijanona mandra-pahatongan'ny fisarahan'ilayempira voalaza etsyambony. Taorian'io fisarahana io, ny lalàna romana sy ny maro tamin'ireo fomban-drazana romanina fahiny dia nitohy tanyAtsinanana, na dia tsy ela aza dia lasa ny teny grika ho fiteny malaza ny latinina, ary nanjary nihabe tatsinanana ny fiainana sy ny zavakanto. Niha-hasamihafa ihany koa ny fiangonatanany Atsinanana sy Andrefana, ka niteraka fisaraham-panambadiana ary farany, dia nisy fiatoana ara-dalàna sy fandroahana tamin'ny taona 1054 taorian'ij.K. izaynitohy hatramin'izay.

Ny fehin-kevitra anefa, raha ny amin'ireo mpanjaka na fanjakana “folo” dia toa tsy fantatsika tsara hoe iza na iza izyireo, raha toa ka ara-bakiteny sy voafaritra tsara ilay isa fa tsy an'ohatra. Tsy vitan'ny hoe tsy mifanaraka amin'ny fifanarahana manokana nataon'ny lehilahyizy ireo, fa toa tsy misyamin'izy ireo mahafeno ny fepetra rehetra voalazan'ny soratra masina.

Ao amin'ny Daniela sy nyApokalypsy,izy ireo dia ampahany sy ampahanyamin'ny Fanjakana

Romanina talohan'ny fandravana azy, ary izy rehetra dia miara-miadyamin'ny “olo-masina” (Daniela) sy ny “Zanak'ondry”, “Tompon'ny tompo sy Mpanjakan'ny mpanjaka” ary ireo ‘miaraka aminy’ (Apokalypsy). Ary ao amin'nyApokalypsy, dia tsy ny Zanak'ondry sy izay niaraka taminyihany no naharesy azy, fa izy ireo kosa dia nanjary nankahala ny tanàna mpivaro-tena (Romana mpanompo sampy) ka nanao azy ho lao ho toy ny antokon'olona manimba sy manenjika — noho izany, dia toa maneho ireo fanapahana

izay lasa Kristiana sy nanampy tamin'ny fandresen-dahatra ny fanompoan-tsampy tao amin'nyempira talohan'ny nirodanan'ity farany. Ary ao amin'ny Daniela, dia nafindra avy amin'ny fahavalon'ny

olo-masina ho amin'ny olo-masina mihitsy ny fanapahana, toy ny tamin'ny Fanjakana Romana rehefa nandresy ny fanompoan-tsampy ny Kristianisma. Noho izany, raha tsy mitovyamin'ny antsipirihan'ny tsipiriany kely i Daniela sy nyApokalypsy, dia manampy fotsinyizy ireo fa tsy mifanipaka.

Ao amin'nyApokalypsy, ny "folo" dia anisan'ny "bibidia" tany am-boalohany nandritra ny "adiny iray" talohan'ny nandehanany "tamin'ny fahaverezana" ary raha mbola niady tamin'ny

olo-masina izy. Fa ny Lombard, izay voatonona ao amin'ny lisitra rehetra voatonona etsy ambony, dia niorina ho fanjakana, araka ny filazan'i Straub, tamin'ny 568 am.f.i. ary nitohy hatramin'ny taona 774 am.f.i., ary ny datyniantombohan'izany dia taorian'ny nianjeran'ny faritra andrefan'nyempiratamin'ny 496 am.f.i.

nitsahatra tamin'ny taonjato fahefatra am.f.i. (taona 300) ho mpanenjika ny Kristianina. Raha ny marina, ny daty fanombohan'ny "folo" rehetra voatanisa ao amin'ny lisitry ny Straub [360, 385, 398, 429, 419, 449, 409, 453, 568, ary 595] dia tara loatra ho an'ny fandraisana anjara

amin'ny fanenjehana imperial ny Empira Romana, afa-tsy ny ezaka fanafoanana ny Emperora Romana 16 taona. izay ny Franks, AD 360-749, ihany no afaka nandray anjarasaingy tsy

nandray anjara, raha tsy misy firaketana an-tsoratra). Ambonin'izany, ny "Empira Atsinanana" tahaka izany, izay niantomboka tamin'ny fomba ofisialy tamin'ny emperora nisarakana tamin'ny taona 395, dia tsy mpanenjika ny Kristianinavelively, fa namany sy mpiaro azy.

Farany, ankoatra ny tsyfisian'ny fandraisana anjaratamin'ny fanenjehana imperial, dia nisy ny folo rehetra voatanisa ao amin'ny lisitry ny Straub (miaraka amin'ny antsasaky ny dika

mitovy amin'ny lisitra hafa) - afa-tsy ny Lombard sy ny Empira Atsinanana (ho an'ny Lombard ihany, raha ahitsy ny daty nanombohan'i Straub ho an'ny Empira Tatsinanana) - talohan'ny nifaranan'ny Empira Andrefana, nanomboka tamin'ny taona 16, hatramin'ny 43 taona

taorian'i JK. alohan'ny hianjerany. Ankehitriny -- raha ny andro iray dia midika hoe

herintaona, araka ny kajy matetika - ny adinyiray nananan'ny tsirairay tamin'ny bibidia dia na 1/12 na 1/24 andro -- noho izany, na iray volana na 1/2 volana! -- izay toa tena tsy mitombina,

tsy noho ny fahafahazana-tena tafahoatra ihany, fa indrindra noho ny tsyfetezan'ny

halavan'ny fiarahan'izy ireo amin'ny bibidia raha oharina amin'ny fitovian'ny fahefan'izy ireo fohyaminy. Toa hita ary fa ny "ora iray" dia tsy maintsymifanitsyamin'ny fotoana fohy nefa tsy voafaritra. Ary, raha izany no izy, dia tsy azo inoana fa ny "tandroka folo" dia an'ohatra toy izany koa fa tsy mpanjaka na fanjakana folo azo fantarina. Izany no mahatonga ny tsy

fitovian-kevitra ao amin'ny lisitry ny manam-pahaizana malaza izay manandrana manome azy ireo amin'ny fomba marina, na mpandala ny nentin-drazana na liberalyamin'ny

teolojyany.

7. Ilay "Tandroka Kelin'ny" Fanjakanafahefatra: nampidirina tao amin'ny Daniela 7:8, dia voalaza fa niakatra teo amin'ny tandroka folo, ka nosintonina hatramin'ny fakany ny telo tamin'ny tandroka voalohany.

fa ny olona masina no nahazo ny fanjakana" (and.20-22).

Ary ao amin'ny and.24-27, dia voalaza fa nandrodana mpanjaka telo izy, nanao teny hanohitra ny Avo Indrindra, nandrera ny olo-masin'ny Avo Indrindra, ary nikasa hanova ny fotoana sy ny lalàna — ary navela hanao izany nandritra ny "fetr'andro iray sy fetr'andro iray ary

antsasaky ny fetr'andro" (heverina ho 3 1/2 taona amin'ny ankapobeny) — ary avy eo dia

nesorina ny fanjakana sy ny fanapahany, ary avy eo dia nesorina ny fanjakana sy ny

fanapahany. fanjakana ambanin'ny lanitra rehetra dia homena ny olon'ny olo-masin'ny Avo Indrindra.

Miseho indray ao amin'ny 12:6 ny "fotoana sy fotoana ary antsasaky ny fetr'andro" (and.25), ary ireo roa ireo dia ilazana ny fotoana iadiana amin'ny olo-masina na ny vahoakan'Andriamanitra. Miseho indray izany ao amin'ny Apokalypsy 12:14 , izay azo inoana fa nindramina avy amin'ny voambolan'i Daniela, ary mitovy amin'ny "enim-polo amby roan-jato sy arivo andro" ao amin'ny and. 6 sy ao amin'ny 11:3, ary amin'ny "roa amby efapolo volana" ao amin'ny 11:28 sy 13:5 — mitovy amin'ny 3 1/2 taona amin'ny fanenjehana an'Andriamanitra amin'ny andro lehibe iray. Ao amin'ny Apokalypsy, dia toa mifanipaka amin'ny "arivo taona" ao amin'ny Toko 20:1-6, rehefa tsy misy firaisan-kina eo amin'ireo olo-masina.

fanenjehana mitambatra iraisam-pirenena, toetra taloha sy nandritra ny fotoana fohy taorian'ny ":

arivo taona." Raha ampiharina amin'ireo toe-javatra roa ireo ny rafi-pandikan-teny isan-taona, ny 3 1/2 taona ara-paminaniana dia manondro 1 260 taona, ary ny arivo taona ara-paminaniana dia manondro 360 000 taona.

Ireo mpandikateny liberaly sy katolika dia nampihatra ny 3 1/2 taona ao amin'ny Daniela 7 amin'nyvanim-potoana niady tamin'nyIsiraely iAntiokosa Epifana sy nanandrana nanafoana nyJodaisma, ka toy ny ataon'izy ireo, dia ny bibidia fahefatra amin'io toko io ho ny empira grika, aryAntiokosa Epifana ho "tandroka kely", ka tonga teo amin'ny fitondrana taorian'ny nanesorana an'ireo mpifaninana maromaro. Ary ny "tandroka telo tamin'ny voalohany" nosintonina teo anoloany (and.8), izay nohazavaina ho "mpanjaka telo" izay nazerany (and.24), dia heverin'ny sasany amin'ireo mpandika tenyetsyambony fa (1) ny rahalahiny, Seleoko IV, izay novonoina, (2) zanak'i Seleoko IV, Demetrio I Soterger, na zanak'i Seleosily, izay zanak'i Seleucus IV, Demetrio I Soterger, ary ny zanak'i Seleucus (3) Ny fikomiana dia novonoin'i Seleokosa tamin'ny fikasana hametraka ny zanany zandriny eo amin'ny seza fiandrianana miaraka amin'ny tenany ho governora - saingy novonoin'iAntiokosa Epifana, izay nitana ny seza fiandrianana ny tenany ary voarohirohy ho namorona ny zava-niseho rehetra nitarika ny fananganana azy. Tamin'ny voalohany, dia toa azo inoana izany fandikana izany, raha nampifandraisinatamin'ny fahefatra iAntiokosa Epifana fa tsy ilay bibidia sy fanjakana fahatelo. Rehefa dinihina tokoa, ny tandroka folo dia aseho amin'ny fahitana fa niara-belona, fa amin'ny fandikana liberaly sy katolika kosa, dia misesy be.

Raha ny amin'ny mpandikateny protestanta kosa, ny ankamaroan'izy ireo dia mihevitra fa ny bibidia fahefatra sy ny fanjakana ao amin'ny Daniela 7 dia maneho ny empira romana ary mitovy amin'ny bibidia ao amin'nyApokalypsy 13:1-10 sy ny toko faha-17, izay manana tandroka folo koa, araka ny fomba nentim-paharazana sy malaza (nefatsy niray feo) no ninoan'izy ireo fa ny "tandroka kely" ao amin'ny Daniela 7. Kanefa eo amin'ireo izay manao izany, dia tsy misy iraisan'ny rehetra ny fizarazarana amin'nyempira romana asehon'ireo tandroka telo "naongan'ny Papa". Nilaza, ohatra, i Straub hoe "ny Ostro-goths, Vandals, ary Bourgogne, satria Ariana tamin'ny finoana izy ireo". Hoy anefa i Adam Clarke: "Ireo angamba dia: 1. Ilay mpanapaka an'i Ravenna. 2. Ny fanjakan'ny Lombarda. Ary, 3. Ny fanjakan'i Roma.

Avy eo dia nanazava toy izao i Clarke: “Ny voalohany dia nomen'i Pepin, mpanjakan'i Frantsa, an'i Stefana II, tamin'ny taona 755; ary izany no anisan'ny andrianan'ny papa ara-nofo. Ny faharoa dia nomen'i Charlemagne an'i Md Piera, tamin'ny 774. Ny fahatelo, ny fanjakan'i Roma, dia nomen'ny papa, na ara-panahy na ara-nofo, ary nohamafisin'i Lewis tamin'izany.

(FANAMARIHANA: Ity farany dia antsoina koa hoe Louis I na Louis the Pious, zanakalahy sy mpandimby (814-48 AD) an'i Charlemagne ho emperora tandrefana. I Charlemagne dia mpanjakan'ny Carolingianatamin'ny Franks, 714-814, nefa notendren'ny Papa Léon III satroboninahitra tamin'ny Andro Krismasy, 800, ho emperora sady niaro ny Tandrefana. ny faritra andrefana rehetra tamin'nyempira romana talohan'ny nizarana azy teo amin'ny

Atsinanana sy ny Andrefana, ary, araka ny teorian'i Carolingiana, dia nisyhany ny Fanjakana Romanina

naato,tsy nifarana, tamin'ny fandroahana ny emperora romana tamin'ny 476. Noho izany, i Charlemagne dia nilaza fa nandimby ara-dalàna ny Romanina.)

Ny fandikana irayhafa, izay aseho ao amin'ny Commentary amin'ny Pulpit,izaynohajaina fatratra, dia mahatonga ny tandroka folo ho "magistrite" folo ao amin'ny Repoblika Romana, ary ny

emperora tao amin'ny Fanjakana Romanina izay nanaraka ny Repoblika ho ilay "tandroka kely" dia niha-lehibe, ka ny telo tamin'ireo tandroka voalohany dia "nongotana" na "nazera". Ny famintinana

ny fanazavany dia toy izao: ~~Satria ny maha-zava-dehibe~~ ny "tandroka" dia ny fahefana, ny

vahaolana azo inoana indrindra dia ny haka ireo tandroka 'folo' amin'ny maha-magistries an'i

Roma Repoblikana. Raha lazaina amin'ny teny manodidina, dia folo -- consul roa, praetor roa tany am-boalohany, sivana roa ary tribune efatra. Tsy fantatry ny lalàm-panorenana romana mihitsy ny fahefan'ny emperora; fa rehefa niakatra nanaraka ny sasany izy, dia nandray ny fahefan'ireo

mpitsara telo ireo, dia ny mpifehyarivo, ny praetoriana ary ny sivana. Toa tsy mitombina anefa

izany fanazavana izany, satria miova avy amin'ny mpitsaratsirairaymankanyamin'ny sokajin'izy

ireo; ary, raha ny sokajy tributarian dia ahitana mpitsaraefatra, ny praetorian'ny roa, ary ny sivana an'ny roa, izany dia mahatonga ny totalin'ny valo raha tokony ho telo ny mpitsara!

Aogosto (27 BC-14 BC), zafikelin'i Julius Caesar, izay nahatonga ny empira ho azo natao tamin'ny nahatongavany ho mpanao didyjadona nandritra ny androm-piainany tany am-piandohan'ny

taona 44 talohan'i JK, dia novonoina ho fatyihany anefa ny 15 martsa tamin'io taona io, ary tsy nisy emperora fantatra hatramin'ny 17 taona taty aoriana tamin'ny nidiran'i Aogosto tamin'ny 27 talohan'i JK, araka ny efa voalaza; avy eo Tiberio (14-37 am.f.i.), Caligula (37-41), Klaodio (41-54), ary Néron (54-68). Nisyadyfohy taorian'izay, talohan'ny nahatongavan'i Vespasien ho emperora, ka samy notendren'ny tafiny ny jeneraly Galba sy Otho ary Vitellius. Nametra-pialana volana

vitsivitsy (68-69) i Galba ary novonoina; Otho (69 Janoary-Aprily), ary namono ny ainy; Vitellius

fohifohy (69) - ny telo nanjakatamin'ny fitambarany 18 volana monja. Nahafantatra an'i Vitellius sy Otho i Vespasien, saingy tamin'ny taona 68 taorian'i Kristy, dia nambaran'ny miaramilany ho emperora izy. Nifandona ny tafiny sy ny an'i Vitellius rehefa niverina avy tany Atsinanana, ka

maty ilay farany, ka nekena ho emperora i Vespasien. Tandroka irayihany anefa no napetrany, fa tsy telo, -- tsy misy na dia iray aza noheverin'ny mpahay tantara maro, satria mpihatsaravelatsihy izy ireo fa tsy mpanjakatsy nivadika, ary tsy manan-danja. Na izany aza, tamin'ny fanisana azy

ireo, dia tsy nisy afa-tsy emperoravalo talohan'i Vespasian (nanjakanifanesy, fa tsy niara-niasa) - ary raha tokony ho isaina i Julius Caesar, dia mbola sivy ihany. Noho izany, i Vespasien dia tsy

mety ho tandroka fahiraika ambin'ny folo nandatsaka "ny tandroka telo tamin'ny voalohany" ao amin'ny Daniela 7:8 . Ambonin'izany, mandra-pahatongan'i Domitien (81-96 am.f.i.) vao manana biby goavam-be toa an'ilay "tandroka kely" noresahin'i Daniela isika, ary na dia izy aza dia tsy

nametraka ireo telo nialoha azy. Noho izany, zara raha misy zavatra momba an'io fandikana io mifanaraka amin'ny fanehoana ara-paminaniana.

Ny vokatr'izany rehetra izany dia toa tsy fantatsika mazava tsara ny tena maha-izy azy na ny tandroka folo na ny tandroka kely, raha toa ka natao izany. Ary na dia ny fandikana malaza indrindra amin'ny "tandroka kely" aza dia maneho ny Papa, fa tsy misy olana ny famantarana. Tsy niandoha izy io raha tsy taoriana kelin'ny nianjeran'i Roma tamin'ny taona 476, ary vao mainka nipoitra teo amin'ireo rava ny empira

tandrefana — fotoana fohy taorian'ny "tandroka folo" rehetra nanana fahefana tamin'ny "bibidia" nandritra ny "ora" iray, niady tamin'ny olo-masina ary avy eo nivadika tamin'ilay tanànan'ny mpivaro-tena.

Roma mpanompo sampy ary miharihary fa nandray anjaratamin'ny fandrosoan'ny Kristianisma noho ny fanompoan-tsampy tao amin'ny empira, ary toy izany koa taorian'ny "bibidia" tao amin'ny fanjakan'i Roma dia lasa "tamin'ny fahaverezana", araka ny voalaza mialoha ao amin'ny Apokalypsy 17.

FANAMARIHANA: Hoy i Adam Clarke: "Tsy misy na iza na iza afaka mihatra amin'ny papa [tandrokakely and.24-26] ity [tandroka kelyamin'ny and.24-26] ity, na amin'ny fomba feno toy ny amin'ireo papa any Roma." Ary koa: "Raha ny fahefana papaly, toy ny tandroka na hery ara-nofo, no tiana holazaina eto, izay azo inoana indrindra, (ary fantatsika fa izany fahefana izany dia nomena tamin'ny 755 ho an'ny Papa Stefana II, avy amin'i Pepin, mpanjakan'i Frantsa,) izay manisa enimpolo sy roanjato sy arivo taona avy eo, dia entina amin'ny AD 2015. Na dia nilaza aza izy hoe: "Tsy manindry mafy aho na manao tsoa-kevitra avy amin'ireo daty ireo", dia manonona tsara azy ireo izyamin'ny fanehoan-kevitra momba ny daty.

8:14, araka ny homarihina indray any aoriana.

Toko 5

Faminaniana -
Fanjakana Daniela
Chapter 8

1. Nasehon'nyondrilahy sy osilahy iray: Ireo no hitan'i Daniela tamin'ny fahitany faharoa, voalaza ao amin'ny andininy 1-8, ary hita ao amin'ny andininy 15-25.

Ny "ondrilahy (...) dia nanana tandroka roa; Ilay "osy dia avy any andrefana (...) ary (...) nisy tandroka niavaka teo anelanelan'ny masonry". "Ary rehefa naheryziny, dia tapaka ilay tandroka lehibe, ary nisy tandroka efatra nipoitra ho solon' izany ho amin' ny rivotra efatry ny lanitra."

"Nyondrilahy izay hitanao, izay nanana tandroka roa, dia ny mpanjakan'i Media sy Persia. Ary ny osilahy masiaka dia ny mpanjakan'i Gresy, ary ny tandroka lehibe eo anelanelan'ny masonry dia ny mpanjaka voalohany. Ary ny amin'ilay tapaka, izay nijoroan'nyefatra, dia fanjakana efatra no hitsangana avy amin'ny firenena, nefa tsy mitovy heryamin'ny."

Hita fa mitovy amin'ny biby faharoa sy fahatelo ary ny fanjakana tao amin'ny nofin'i Daniela voalohany, ao amin'ny Toko faha-7, ireo mpanjakan'ny Medianina sy

Persianina, ato amin'ity toko ity. Midika àry izany fa ny bibidia fahefatra ao amin'ny Toko faha-7 sy ny ranjony sy ny tongony ary ny rantsan-tongonyamin'ilay sarin'ny nofin'i Nebokadnezara ao amin'ny Toko faha-2, dia tena nampiseho, tsy ny Grika, fa ny empira romanina.

Ny tandroka roa amin'nyondrilahy dia maneho ny herin'ny Medianina sy ny Persianina. Ny Medianina no nanjakatamin'ny voalohany, ary ny Persianina tatỳ aoriana.

Ilay "tandroka iray niavaka" tamin'ilayosilahy dia ilay mpanjaka voalohany teo amin'nyempira grika, dia i Aleksandra Lehibe. Nopotehin'ny fahafatesan'i Aleksandra tamin'ny taona 323 T.K. Ny "tandroka efatra lehibe" nipoitra nisolo toerana azy dia maneho ny fisarahan'ny fanjakany

taorian'ny nahafatesany.

efatra tamin'ireo jeneraly. Ny mahery indrindra tamin'ireo dia i Ptolémée, izay nomena an'i Ejipta, sy i Seleoko I, izay nananan'i Syria sy ny atsinanana rehetra.

2. Ny "Tandroka Kelin'ny" osilahy dia fantatra: "Ary nisy tandroka kelynipoitra avy tamin'ny anankiray [avy tamin'nyiray amin'ireo tandroka efatra etsyambony], izay nihalehibe indrindra nianatsimo sy niantsinanana ary nankanyamin'ny tany be voninahitra" (and.9). Mitohy hatranyamin'ny and.14 ny filazalazana momba azy sy ny faharavàny, ary misy fanazavana fanampiny ao amin'ny and.23-27, manomboka amin'izao: "Aryamin'ny andro faramparan'ny fanjakany, rehefa tanteraka ny mpanota, dia hisy mpanjaka hitsangana hitsangana, izay masiaka tarehy sy mahay teny saro-pantarina.

ny fahafinaretany; ary handringana ny mahery sy ny olona masina Izy.

Miaraka amin'ny fanekena iray, dia iAntiokosa Epifana, zafiafin'i Séleucus I, mpanjakan'i Syria sy ny Atsinanana, no resahina. Nikatsaka ny hampiditra an'i Ejiptaizy ary mbola lavidavitra kokoa hatrany atsinanana ho eo amin'ny fanjakany, ary Palestina koa, tamin'ny ezaka manokana handrava ny Jodaisma sy hanorina ny fanompoan-tsampy tao amin'io farany io. Resahin'ny tantara ao amin'ny toko enina voalohanyamin'ny 1 Makabeo sy ao amin'ny Josèphe, Adin'ny Jiosy, Boky I, 1:1-4, ny fandravana ny Tany Masina sy ny fitoerany masina.

Ny fotoana nanomboka tamin'ny fandotoana ny fitoerana masina ka hatramin'ny fanadiovana azy dia tokony ho "maraina sy hariva telon-jato amby roa arivo" (and.14, 26). Mety hidika izany hoe 2 300 maraina miampy 2 300 hariva, izany hoe 2 300 andro; na mety hidika izany ny fitambaran'ny maraina miampy ny hariva, ka 1 150 andro — takariva iray sy maraina mitovy amin'ny andro iray, toy ny ao amin'ny Genesisy 1. Io farany io dia ankasitrahan'ireo firaketana ara-tantara. Hoy i Josèphe momba an'iAntiokosa Epifana: "Nandroba ny tempoly koa izy, ary nampitsahatra ny fanao tsy tapaka ny fanati-panavotana isan'andro mandritra ny telo taona sy enim-bolana." (Ady, 1, 1:1), — izay mety ho "isa boribory" mandritra ny 1 150 andro, na telo taona, roa volana, ary folo andro, satria telo taona maheryizany. Araka ny voalazan'ny 1 Makabeo (toko 1 sy 4), dia telo taona mahery kely monjataorian'ny nanorenana alitarajentilisa tao amin'ny tempolin'ijerosalema, ka i Jodasy Makabeo, Jiosy tia tanindrazana sy mpitarika adyanatyakata, dia afaka niditra tao Jerosalema, nanadio ny fitoerana masina, ary namerina tamin'ny laoniny ny fanompoam-pivavahanajiosy ara-dalàna sy ara-dalàna tao Epifana. maty tsy ela taorian'ny nandrenesana ny fanararaotana nataon'ijodasy Makabeo.

Marihina fa ny "tandroka kely" ao amin'ny toko teo aloha dia tsy mety ho "tandroka kely" amin'ity toko ity. Anisan'ny zavatra hafa, ilay voalohany dia nipoitra teo amin'ireo tandroka folo an'ilay bibidia fahefatra, izay naneho ny empira romanina, ary ilay faharoa dia nipoitra avy tamin'nyiray tamin'ireo tandroka efatra tamin'ilay

bibidia faharoa amin'ity toko ity, izay maneho ny empira grika ary mitovy amin'ny bibidia fahatelo amin'ny toko teo aloha. Ny Fanjakana Romanina dia nisy fanjakana folo niara-belona taminy. Nizara efatra ny empiragrika. Teo amin'ny faran'ny tantaran'ireo efatra ireo no nisehoan'i Antiokosa Epifana (8:23) — tokony ho 175 talohan'i JK — 148 taona taorian'ny nahafatesan'i Aleksandra Lehibe tamin'ny 323 tal. Epifana).

“Na dia telonjato sy roa arivo hariva sy maraina aza izany, dia heveriko fa ny andro ara-paminaniana dia tokony ho takatra eto, toy ny any amin'ny faritra hafa amin'ity mpaminany ity, ary tsy maintsy midika hoe taona maro. Izany dia hahatonga antsika ho akaiky ny fotoana voalaza [ao amin'ny] toko vii.25, izayjereo ny fanamarihana.” Toy izany no hita fa mirona hino izy fa ny fanadiovana ny fitoerana masina dia mifandray amin' ny fahaverezan' ny fahefana ara-nofo nataon' ny papa. Tsy natao ho fanohanana izany, fa mba hanomezana santionan'ny fandikana hafa.

Toko 6

Fitopolo
herinandro
Daniela toko 9

Tamin'ny taona voalohany nanjakan'i Dariosy Medianina teo amin'ny fanjakan'ny Kaldeanina (tokony ho 538 T.K.), dia takatr'i Daniela tamin'ny alalan'ireo boky (azo inoana fa ny 2 Tantara 36:21 sy Jeremia 25:11-12; 29:19), fa ny fahababoana tany Babylona ny Jiosy sy ny fandravana an'i Jerosalema dia hifarana tsy ho ela taorian'izay. Izany dia nanjary firaiketam-po lehibe ho azy ary foto-kevitra ny vavaka sy fitalahoana fatratra, miaraka amin'ny "fifadian-kanina sy lamba fisaonana ary lavenona" (and.4). Ho setrin'izany, dia nirahina ny anjely Gabriela mba hampahafantatra azy ireo traikefa fanampiny voadidy ho an'ny olony tsy tafiditra tao anatin'ny fitopolo taona tany an-tsesitany (and.20-27). Ireo dia hita taratra hatrany amin'ny andron'i Kristy, ary voalaza fa "fitopolo herinandro" (heverina ho fitopolo herinandro na 490 taona), nozaraina ho fe-potoana telo misy fito, 62, ary iray — na 49 taona. Ary tamin'ny fotoana tsy voafaritra taorian'ny nanapahan'ny "andriana voahosotra" (azo inoana fa i Kristy), teo amin'ny "teo antenantenan'ny" herinandro faha-70 (izany hoe ny herinandro nanaraka ny "fito" sy ny "roa amby telopolo herinandro", dia ho rava indray ilay tanàna sy ny tempoly ("fitoerana masina"), izay nataon'ny "vahoakan'ny mpanjaka" (nantsoin'ny mpanjaka) tatỳ aoriana. mpanjakan'i Roma, izay nandrava an'i Jerosalema sy ny tempoly tamin'ny taona 70 am.f.i.).

NISY didy efatra momba ny fiverenan'ny Jiosy natao sesitany sy ny fanorenana indray ny tempoly sy Jerosalema: 1) Nataon'i Kyrosy Lehibe, 536 T.K. (Ezra 1:2-4; 2 Tantara 36:22-23); 2) Nataon'i Dariosy Lehibe (Hystaspes), 519 T.K. (Ezra 6:1-12); 3) Nataon'i Artakserksesy Longimanus, 458 na 457 T.K. (Ezra 7:7, 11-26); (4) Nataon'i Artakserksesy indray, 445 talohan'i JK (Nehemia 1:1; 2:1-8).

Raha manomboka amin'ny taona 26 am.f.i., taona nanaovana batisa an'i Kristy, nohosoran'ny

Fanahy Masina, ary fampahafantarana an'i Israely ho Zanak'Andriamanitra, Jaona 1:31-34 (rehefa 30 taona izy, Lioka 3:21-23, ny nahaterahany dia tsy taty aoriana noho ny 4 tal.K. araka ny kalandrie gregorianina), ary tonga amin'ny 6 taona miampy 6 taona isika (6 taona miampy 48 taona). 457

talohan'i JK, ny didyvoalohany nataon'i Artaksersesy (zanak'i Estera, vadin'ny mpanjaka, ao amin'ny bokin'i Estera) -- izay toa nanan-kery kokoa noho ireo teo aloha. Azo antoka koa fa nohomboana tamin'ny hazo fijaliana i Kristy taorian'ny 3 1/2 taona teo ho eo tamin'ny fanompoany manokana, na teo antenatenan'ny herinandro faha-70 tamin'i Daniela, rehefa "nanao fanekena mafy tamin'ny maro" izy. Noho ny fahafatesany, dia tonga "mpanelanelana amin'ny fanekena vaovao" izy (Hebreo 9:15 , ary nampahafantarina tamin'ny Jiosy ny 3 sisa tavela.

1/2 taona amin'ny "herinandro" faha-70, taoriana kelin'izay dia natolotra ho an'ny Jentilisa sy ny Jiosy — "ho an'ny Jiosyaloha, dia ho an'ny Grika koa." (Romana 1:16).

IZANY dia fahatanterahan'ny faminaniana mety ho faminaniana na dia

nomena tamin'ny taonjato faha-2 talohan'ijK izy io araka ny filazan'ny liberaly, fa tsy tamin'ny taonjato faha-6 talohan'ijK.

araka ny voalazan'ny Bokin'i Daniela mihitsy. Tsy misy fomba mety ho nosoratana taorian'ny zava-misy!

NAHAZAVA KOA NY TOKO 2 sy 7 ny amin'ny fotoana nanorenana ny fanjakan'ny

lanitra tamin'ny andron'ireo mpanjaka romanina. Fa Kristy, izay nohomboana

tamin'ny hazo fijaliana teo ambany fitarihan'i Pontio Pilato, governora romana,

tamin'ny taona 30 am.f.i. ary nitsanganatamin'ny maty telo andro tatỳ aoriana, dia niakatra tany an-danitra ary noraisin'ny rahona tsy hitan'nyolona, 40 andro

taorian'ny nitsanganany tamin'ny maty (jereo ny Asan'ny Apostoly 1:1-11).

Miharihary fa izy io no "tonga tamin'ny rahon'ny lanitra (...) ho amin'ny fahagola", ary "nomena (...) fanapahana syvoninahitra ary fanjakana, mba hanompoan'ny

fokom-pirenena sy ny firenena ary ny samy hafa fiteny rehetra Azy; (7:13-14).

Toko 7

Faminaniana - Ady Lehibe
Daniela toko 10-12

1. Toko 10: "Tamin'ny taona fahatelo nanjakan'i Kyrosy, mpanjakan'i Persia, [izay ho 534 talohan'i JK] dia nisy zavatra nambara tamin'i Daniela" momba ny "ady lehibe" (and1-2). Ary ny Toko 10, 11, ary 12 dia mibahana ao. Manampyamin'ny ampahanyamin'ny Toko faha-8 sy faha-9 izy io, ary miresaka tsipiriany momba ny Fanjakanafahefatra, ka mamolavola lafin-javatra sasany ao

amin'ny Toko faha-7. Nisyanjely nirahina ho any amin'i Daniela mba hampahalala azy "izay hanjo ny firenenao any am-parany, fa mbola ho andro maro ny fahitana." (10:14). Amin'ny

ankapobeny, ny Toko faha-10 sy faha-11 dia toa miresaka momba ny zava-nitranga namarana ny empira grikatamin'ny nandravan'ny Romanina an'i Syria, ary avy eo i Ejiptatamin'ny 63 T.K. sy 30 T.K. Izany dia ho "andro maro" taorian'ny nanomezana ilay fahitana. Ary ny Toko faha-12 amin'ny ankapobeny dia heverina ho eskatôlôjika, na mikasika ny zavatra farany amin'ny tantara. Azo

inoana fa ny tapany farany amin'ny Toko faha-11 dia mirakitra eskatolojia an'ohatra koa

fanoharana.

2. Toko 11: Ato amin'ity toko ity, dia manana sarin'ny tantara sy ny faharavan'ny fanjakana Medianina-Persianina sy Grika naseho an'i Daniela isika - fa rehefa toa tsy hisyintsony ny

Mediana eo amin'ny seza fiandrianana, ary ny empira dia Persiana kokoa noho ny Mediana. Nisy nilaza tamin'i Daniela hoe: "Indro, mbola hisy mpanjaka telo hitsangana any Persia, ary ny fahefatra hanan-karena lavitra noho izy rehetra;

Gresy" (and.2).

IZANY NO LAZAINA TAMIN'NY TAONA FAHATELO NAnjakan'i Kyrosy, mpanjakan'i Persa, na 534 talohan'i JK, fonyizy nanam-potoana hanjaka efatra taona, dia noheverina ho voalohany amin'ireo telo ireo izy ao amin'ny drafitry ny "Bokin'i Daniela" tany am-boalohany. Izany dia noho ny fiheverana fa i Smerdis

(antsoina koa hoe Bardiya,

ary voatanisa ho toy izany eo amin'ny tabilao mipetaka amin'ilay drafitra vao voatonona) dia mety tsy ho raisina ho mpanjaka noho ireto toe-javatra manaraka ireto notantarain'ny The New

Columbia Encyclopedia:

"Smerdis, dc528 talohan'i JK, zanak'i Kyrosy Lehibe, mpanjakan'i Persa. Nantsoina koa hoe Bardiyaizy. Novonoin'i Cambyse II rahalahinyizy, izay nanafina ny famonoana. nandritra ny fitovolana, dia naongana ny Smerdis sandoka (521 talohan'i JK) ary novonoina i Dariosy, nandimby an'i Guamata aho.

Raha isaina anefa ny Smerdis (na Bardiya) sandoka, toy ny ao amin'ilay tabilao voalaza etsy ambony, dia tsy ho isan'ireo mpanjaka telo mbola nitsanganatany Persa i Kyrosy, ary ho toy izao manaraka izao ny lisitry ny telo, ary avy eo ny fahefatra: Cambyse II (530-522 tal. ary Ksersesy I (486-465 T.K.).

Araka ny voalaza ao amin'ilay drafitra tany am-boalohany, dia i Ksersesy I no nanan-karena sy natanjaka indrindra tamin'ireo mpanjaka persianina — azo inoana fa i Ahasoerosy ao amin'ny Bokin'i Estera. Nanafika an'i Gresyizy saingy resytany Salamis (480 T.K.), izay nampihena an'i Persa sy i Gresy teo amin'ny fiangarana mandra-pahatongan'ny farany nianjeran'i Persia teo an-tanan'ny mpanjakagrika, Aleksandra Lehibe, tamin'ny 330 talohan'i JK.

NY ANDININY FAHA-3 SY 4 dia misy fanondroana an'i Aleksandra LEHIBE sy ny fanjakany grika. Rehefa maty izy tamin'ny taona 323 talohan'i JK, dia tsy nolovaina tamin'ny taranany ny fanjakany fa nizarazara tamin'ireo jeneralynahay indrindra -- ny natanjaka indrindra tamin'ireo dia i Seleoko I Nicator sy Ptolémée, izay nandray an'i Syria sy ny atsinanana rehetra, ary Egypta niaraka tamin'i Libya sy Etiopia (jereo and. 34), tsirairay avy, izay ny tarana-mpanjakany no nanjaka mandra-pialan'ny Romanina tamin'ny taona 363 tal. "mpanjakan'ny avaratra" sy ny "mpanjakan'ny atsimo".

NY ANDININY 5 ka hatramin'ny faha-20 dia manome famintinana ny fifandraisana misy eo amin'ny

"mpanjakan'ny" avaratra" sy ny "mpanjakan'ny atsimo" hatramin'ny fotoana naha-"mpanjakan'ny avaratra" an'i Antiokosa Epifana.

Ny andininy faha-21 ka hatramin'ny faha-35 dia miresaka momba ny andron'i

Antiokosa Epifana, sy ny fifandraisany amin'ny "mpanjakan'ny atsimo" sy ny Jiosy tany Palestina, teo ambanin'ny "fanekena" tamin'Andriamanitra — ilay "fanekena" voalaza ao amin'ny andininy faha-22 sy 32. Makabeo 4:33-38, dia nisy namono. "Sambon'i

Kitima: ao amin'ny Andininy faha-30 dia eken'ny manam-pahaizana fa sambon'i

Roma izy io. Misy fandikan-teny roa fara fahakeliny (Moffatt sy Goodspeed) misy Romanina na Roma. (Ny "Kitim" no nampiasaina voalohany tamin'ny Nosy Chypre, saingy niitatra tanyamin'ny faritra hafa manerana ny Ranomasina Mediterane any andrefana ny fampiasana azy io.) Nitsahatra tamin'ny diany nanafika an'i Ejiptaizy ka niverina tany Syria, fa nanao famaliana tamin'nyIsraelyteny an-dalana hody, ka nandoto ny fitoerana masina sy nanaisotra ny fanatitra dorana tsy tapaka, araka ny voalaza ao amin'ny andininy faha-30 sy 31.

Ny andininy faha-32 ka hatramin'ny faha-35 dia mety manondro ny andron'ny Makabeo. Misy mihevitra fa toy izany koa ny Andininy faha-35

Soso-kevitra momba ny fotoampitantanana Kristiana - angamba indrindra amin'ny fotoanan'ny faran'ny Grika fara tampony rehefa nifindra tanyamin'ny Romanina, fa faharoa kosa tamin'ny faran'ny tantara.

Saingy toa tsy fahendrena ny dogmatisma na pro na con.

Ny ANDININY 36 ka hatramin'ny faha-39 dia adika amin'ny fomba samihafa — ny sasany nampihatra izany tamin'i Roma — ny mpanjakany (emperora). Ny hafa dia mahita azy ireo ho toy ny famaritana mitohy sy ankapobeny momba an'i Antiochus Epiphanes - na dia mety ho azo ampiharina amin'ny

mpitarika miaramila iraynalefan'ny emperora aza izany. Ny andininy faha-37 dia mety ahitana

filazalazana momba ny fanamavoana ny fanompoam-pivavahana amin'i Tamoza na Adonisy indrindra indrindra, izay voalaza fa nanintona ny vehivavy indrindra, ary koa ny an'izay andriamanitra hafa teo an-toerana. Niantehitra tamin'ny fanampian'ny andriamani-kafa izy (and.38-39).

Ny ANDININY 40 ka hatramin'ny faha-45 dia samy manana ny hevinyamin'ny fomba samihafa koa, ka misy mihevitra hoe "izy" ao amin'ny Andininy faha-40 dia manondro ny "mpanjaka" ao amin'ny

fehintsoratra teo aloha. Na marina izany na tsia, dia mbola azo ampiharina sy azo inoana fa ho an'ny emperora romana na ny komandin'ny miaramilany tany Ejipta sy Syria (anisan'izany i Palestina), izay notoherin'ny "mpanjakan'ny atsimo" sy ny "mpanjakan'ny avaratra" (tsy voatery hoe mbola Antiokosa Epifana) tamin'ny fotoana nadiva hifindra any Roma ny fahambonian'ireo roa farany ireo. Ny hafa

mihevitra fa manondro an'ohatra, fara faharatsiny, na tsytanteraka, ny amin'ny faran'ny andro — ny hoe "izy" ao amin'ny Andininy faha-40 dia manondro ny antikristy (ilay heverina ho olon'i Satana

lehibe indrindra ao amin'ny Apokalypsy 20:7-10), ary ny mpanjakan'ny "avaratra" sy "atsimo" amin'ny heviny ara-panoharana dia maneho fanoherana azy. Izany anefa dia manome andraikitra tsy araka ny maha-izy azy miaraka amin'ny fanehoana azy ireo hatramin'izao ao amin'ny Bokin'i Daniela. Ary ny "fotoan'ny farany" ao amin'ny andininy faha-40 dia toa manondro kokoa ny fiafaran'nyempira

grika satria ny sisa tavela tamin'izy io dia teo ambany fahefan'i Roma. Tsy midika anefa izany fa hifarana ny korontana ho an'ny vahoakan'i Daniela ny fitondran'ny Romanina.

Toko 8

Ny Fotoan'ny Farany Toko 12

1. Andininy 1-4: Ny ratsy indrindra dia mbola ho avy - ny fiafaran'ny fanjakanajiosy, fa tsy ny vahoakany izay tsy mivadika amin'Andriamanitra, na dia mety ho faty ho azy na ho eo an-tanan'ny fahavalo aza izy ireo, satria hisy fitsanganana amin'ny maty hovalisoa mandrakizay - "fiainana mandrakizay" ho an'ny marina, ary "fanamavoana mandrakizay amin'ny Testamenta Vaovao" izay hisy ny andro tsy marina. (Jaona 5:28-29; 6:39, 40, 44, 54; 11:24; 1 Korintiana 15:20-24). Mety ho io no "fotoan'ny farany" ao amin'ny Andininy faha-4.

Raha izany no izy, dia mety hilaza ny andinin-teny fa tsy izay rehetra voarakitra ato amin'ity toko ity no azo takarina alohan'io fotoana io. Azo inoana fa marina izany, indrindra fa ireo daty, izay voafaritry amin'ny fomba mahagaga. Fa Kristy, fonyIzy tety an-tany, dia tsy nahalala izay hihavian'ny andro farany (Matio 24:36), ary tsy nanambara Izy. hatramin'izay.

2. Andininy 1 indray: Izany dia miresaka momba ny "andro fahoriana, izay tsy mbola nisy toa azy hatrizay nisian'ny firenena ka hatramin'izany andro izany". Ary izany no fomba nilazalazan'ijesosy ny fandravana an'i Jerosalema sy ny fiafaran'ny fanjakanajiosy (izay nitrangatamin'ny taona 70 am.f.i.): "Fa amin'izany andro izany dia hisy fahoriana lehibe, izay tsy mbola nisy toa azy hatrizay niandohan'izao tontolo izao ka mandraka ankehitriny, sadytsy hisymandrakizay.

Izany no hitranga.” (Matio 24:21). Azo inoana àry fa ny fisehoan-javatra iray hany no tian'i Jesosy sy i Daniela holazaina. Nanome toromarika ho an'ny mpianany tany Jerosalema sy Jodia iJesosy mba handositra, ary araka ny Tantaran'ny Mpitoriteny nataon'i Eusèbe, dia “niala tao an-tanàna izy ireo ka nitoetra tao amin'ny tanàna iray tany an-dafin'i Jordana

antsoina hoe Pela” (Boky III, “Jodea 5), izay efa voatonona ao amin'ny Boky faha-3, “Jodea faha-5). 10:13, 21, izay nampiasain'Andriamanitratamin'ny toe-javatra sarotra, dia

nolazalazain'ilay nampianatra an'i Daniela ho “andriana lehibe izay mitsangana hiaro ny zanaky ny firenenao”, miaraka amin'ny fanomezan-toky fa “amin'izany andro izany no

hitsanganan'i Mikaela” — miharihary fa hanampy ny tena vahoakan'Andriamanitra, ary mety ho nampiasaina mba hanampy ny olo-masin'i Jerosalema izy.

3. Andininy 5-7: Rehefa nanontany i Daniela hoe: “Mandra-pahoviana no hiafaran'ireo fahagagana ireo? Nilazana izy fa “ho fetr'andro iray sy fetr'andro iray ary tapany izany, ary

rehefa tapitra ny fanorotroana ny herin'ny olona masina, dia ho tanteraka izany rehetra

izany”. Tsy azo inoana fa mitovy amin'ny voalaza ao amin'ny 7:23-28 no resahina. Mety nidika 3 1/2 taona, na 1 260 andro, ny singan'ny fotoana voalaza, miaraka amin'ny andro iray

maneho taona; na mety ho fanondroana an'ohatra fotsiny amin'ny tsy voafaritra nefa

voafetra ny faharetany -- izay tsy miitatra hatramin'ny farany. Mety hanondro ny fotoana

mandra-pahatongan'ny an'ny Apokalypsy 11:14 izy io, rehefa “ny fanjakan'izao tontolo izao dia efa lasan'ny Tompotsika sy ny Kristiny” — izay, kosa, dia mety ho fanondroana ny

fandresen'ny Kristianisma ny fanompoan-tsampy tao amin'ny empira romana sy ny herin'ny fanenjehananahery vaika nandrava azy tamin'ny faha-4.

taonjato AD

4. Andininy faha-8-9: “Fa hoy i Daniela: “Nandre aho, nefa tsy azoko, ka hoy izaho: Tompoko ô, inona no hiafaran'ireo zavatra ireo? Ary hoy izy: “Mandehana, ry Daniela, fa voahidy sy voaisy tombo-kase ny teny mandra-pahatongan'ny andro farany.” Izany ve no hiafaran'ny andininy eo aloha, izay toa alohan'ny faran'ny andro, na ho avy eo amin'ny andininy faha-4. ho any amin'ny

faran'ny fotoana? Ny mpanoratra an'ireo fanamarihana ireo dia saro-kenatra ny hihevitra

ny teo aloha, fa mandà ny ho dogmatika.

5. Andininy faha-10: Hoy koa i Daniela: “Maro no manadio ny tenany sy hofotsiana ary ho voadio, fa ny ratsy fanahy kosa hanao ratsy, ka tsy misy ratsy fanahy hahafantatra, fa ny hendry no

hahafantatra.” Mety tsy hilazana ny fahatakarana ny zava-miafina rehetra nambara tamin'i Daniela izany, satria izy mihitsy no tsy nahatakatra izany rehetra izany. Saingy tsy maintsy ilazana ny

fahatakarana ampy izany mba hahafantarana fa ny fahatokiana an'Andriamanitra dia tsy maintsy tratrarina amin'ny alalan'ny fahatokiana an'Andriamanitra, ary amin'ny alalan'izany ihany, na inona

na inonavidiny, na dia ny fiainana eto an-tany aza. HO AN'NY

tsy ny fahafatesana no farany, araka ny voalaza ao amin'ny andininy faha-2 sy faha-3.

6. Andininy faha-11-13: Ireo dia misy ifandraisany amin'ny fotoana indray, izay nadika tamin'ny fomba samihafa, satria tsy ampy ny fanazavana mba hahazoana antoka ny fandikana iray. Ary na dia teo aza izay voalaza, dia toa tsy nampoizin'i Daniela ny hahazo tsara ny heviny. Nilazana izy hoe: "Fa mandehana mandra-pahatongan'ny farany, fa hitsahatra ianao ka hitoetra

amin'ny anjaranao amin'ny andro farany". Azo inoana fa ho eo anelanelan'ny fahafatesany sy ny fitsanganany amin'ny maty ny "fitsaharana" azy, ary amin'izay fotoana izay no hijoroany amin'izay ho "anjarany, amin'ny faran'ny

ny andro"—azo inoana fa amin'ny faran'ny andro eto an-tany, rehefa ho avy hanangana ny maty i Kristy, araka ny andinin-teny voatonona etsyambony rehefa miresaka ny andininy 1-4.

Tsy voatery hampitovina amin'ny fiafaran'ny fe-potoana voalaza ao amin'ny andininy faha-11-12 anefa ny "fotoan'ny farany" ao amin'ny andininy faha-4: "Ary hatramin'ny andro hanalana ny fanatitra dorana mandrakariva, ary hatsangana ny

fahavetavetana mahatonga fandravana, dia hisy andro sivi-folo amby roan-jato sy arivo ka hatramin'ny telo arivo sy telo alina. andro." Raha natao hampitoviana

amin'ny faran'ny andro eto an-tany izany, nahoana ijesosy, fony tetỳ an-tany, no tsy nahalala ny andro hiaviany (Matio 24:36)?

Raha izany kosa no natao, inona no niantombohan'izany — dia ny fanesorana ny "fanatitra dorana tsy tapaka" sy ny fametrahana ny "fahavetavetana mahatonga fandravana"? 1) Moa ve ny nandotoan'i Antiokosa Epifana ny tempoly tao Jerosalematamin'ny 168 T.K.? Sa 2) izany ve no nitranganifandray tamin'ny fandran'ny Romanina an'ijerosalema sy ny tempoly (Matio 24:15-18), izay toa tandindon'izany? Sa (3) "ny fahavetavetana mahatonga fandravana" ve dia azo takarina amin'ny "izay rehetra nasolo ny toeran'ny, na natsangana hanohitra ny ôrdônansin'Andriamanitra, ny fanompoam-pivavahana aminy, sns," araka ny voalazan'i Adam Clarke sy ny sasany hafa? Fanampin'izany, raha io farany io, inona no zava-nitrangatỳ aoriana tao amin'ny fanazavana nomena an'i Daniela, ary ahoana no ahafantarantsika?

Ary koa, manana daty roa farany isika -- 1.290 andro sy 1.335 andro, misy fahasamihafana 45 andro, na iray volana sy tapany. Moa ve ireo maneho ny fiandohana sy ny fiafaran'ny _____ andro farany, sa zavatra hafa? Ary, tokony horaisina ho andro ara-bakiteny ve izy ireny, sa ho raisina ho toy ny andro iray mampiseho taona iraytoy ny ao amin'ny Ezekielia 4:6 sy mety ho toe-javatra ara-paminiana hafa? Na izany na tsy izany, ireo tarehimarika ireo dia tsy afaka maneho ny fiafaran'ny fotoana eto an-tany raha toa ka manomboka amin'ny 168 talohan'JK na 70 taorian'i JK. Na, raha manaraka ny taona 70 taorian'i JK, dia mbola hampidina antsika hatranyamin'ny taona 1360 sy 1405 taorian'i AD izany. Kanefa, raha maneho ny fiafaran'ny fotoana eto an-tany izy ireo, inona no fisehoan-javatra efa lasa, raha _____ misy, no maneho ny fiandohana, mba hahafantarantsika fa efa ho tonga ny farany, araka ny filazan'ny olona samihafa nandritra ny taonjato maro, ary mbola misisika mafyamin'ny fanamafisan'ny mpanao fihetsiketsehana maro amin'izao androntsika izao?

Kanefa, raha tsy mampiseho ny faran'ny andro ireo daty farany voalaza etsyambony, inona no asehon'izy ireny, ary ahoana no ahafantarantsika? Ary koa, inona ilay "fahavetavetana mahatonga fandravana" izay manomboka ny daty? Izao no soso-kevitr'i Adam Clarke: "Ny tempolin'i Adriana, izay naorina teo amin'ny toeran'ny tempolin'Andriamanitra tao

Jerosalema [tokony ho 135 am.f.i.], ny fiangonan'i St. Sophia dia nivadika ho moske Mohammedan [taona 1453], sns., sns., dia azo antsoina hoe fahavetavetana mandrava. sivifolo taona, and.11, manomboka amin'io fotoana io, dia hitondra antsika ho any amin'ny 1902 izany, rehefa mety hihevitra isika avy amin'io kajyio, fa hitsahatra tsy hanjaka eto amin'izao tontolo izao ny fivavahan'ny MPAMIN'NY FAHASALAMANA, izay ny taona ankehitriny, 1825, dia fito amby fitopolo taona monja. Raha afaka miverina eto an-tany i Adam Clarke amin'izao andro izao, inona no ho tsoahiny momba ny "angamba" nataony 160 taona mahery lasa izay?

Izany dia "angamba" ihany, saingy tsy voalaza ho azo antoka. Kanefa i Straub, ao amin'ny

Famakafakana Ara-Baiboly, pejy 129-32, dia nanao ny fe-potoana rehetra araka ny tokony ho izy, tsy nisy "mety ho", "angamba", na "angamba", ary tonga tamin'ny daty farany "tokony ho 2370 TK".

Noho izany, ampiana ny famerenana ny fanambarany isika izao, ka misarika ny saina ho amin'ny fahalemena sy nytsy fitovian-kevitra.

Toko 9

Famakafakana ny "Analysis" an'i Straub

VOALOHANY: 1) Ny tsy firaharahiana ny hoe ny 2300 "hariva sy maraina" ao amin'ny 8:13-14 dia mety hidika ho 1 150 andro ary manondro ny fotoana nandravana ny fitoerana masina sy nyfampitsaharana ny "fanatitra dorana tsy tapaka" teo anelanelan'ny anton'izany nataon'i Antiokosa Epifana sy ny fanadiovana azy rehetra ary ny fanaterana an'i Jodasa sy ny fanaterana ny sorona. 2) tsy niraharaha koa ny fanambaran'i Josèphe (Adin'ny Jiosy, I, 1:1) fa "nandroba ny tempoly i Antiokosa Epifana, ka nampitsahatra ny fanati-panavotana isan'andro mandritra ny telo taona sy enim-bolana [ihany]", izay tomanana ho 1 150 andro, 3) isan-taona, ary ny andro tsirairay dia midika hoe 32,300 andro. noho izany, 2 300 taona, nanomboka tamin'ny 170 talohan'ijK ary nifarana tamin'ny taona 2130 taorian'ij.K. (Izany no fahatanterahany voalohany; ny faharoa, isaky ny Straub, dia nanomboka tamin'ny fandravan'ny Romanina ny tempoly tamin'ny taona 70 taorian'ijK, ary hifarana tamin'ny taona 2370 taorian'ijK).

(Tsy mila carp amin'ny daty voalaza teo aloha isika, dia ny 170 BC fa tsy ny 168 BC ampiasaina ao

amin'ireo fanamarihana ireo, miorina amin'ny fanisan-taonan'ny 1 Makabeo. Saingy toa ho fanoherana ny tsy firaharahan'i Straub ny zava-misyamin'ny famerenana amin'ny laoninyzaytsy

eken'Andriamanitra, izay tsy misy fanohanana ara-baiboly na voatonona na toa an'ireto manaraka ireto, na dia hita ao amin'ireto manaraka ireto aza izany).

FAHAROA: Miresaka momba ny "Fitoerana Masina 'Nohamarinina' na 'Nodiovana' Izy, dia i Kristy", izay somary tsy mifanaraka. Ny hevitr'izany dia izao: "Ny teny hebreo nadika hoe "nodiovina" (tsadaq) amin'ny dikan-teny mahazatra, dia midika ara-bakiteny hoe

"ankasitrahana", na "nohamarinina." Kanefa ny fitoerana masin'ny tempoly tao Jerosalema, fa tsy i Kristy, no noresahin'i Daniela ho voaloto ary naato ny fanompoany

mandra-pahavitan'ny fanadiovana azy (na "ampiasaina ho marina", na "hamarinina"). Ny

hariva sy ny maraina atỳ aoriana, na tokony ho tamin'ny taona 2130, teo anatrehan'ny Jiosy (ary noho izany, na iza na iza, ho an'ny "Jiosy aloha", Romana 1:16 .) dia afaka mivavaka

amin'ny fomba azo ekena aminy, nefa izany no fanatsoahan-kevitra ara-lojika manaraka ny fiovaovan'i Straub amin'izay lazain'ny Baiboly, mba hampitoviana ny fanadiovana ny tempoly amin'ny fanekena an'i Kristy, izay "tsy manaiky an'i Kristy! nambara mialoha ho azy ireo mandra-panekeny an'i Kristy ho ilay marina sy ankasitrahan'Andriamanitra", ary 2) fa "hifarana ny 2300 taona rehefa hanaiky ny fitoerana masina 'nohamarinina' na 'nodiovina', dia i Kristy, ny Jiosy." Midika izany fa misy zavatra tsy metyamin'ny fanazavana nataony.

FAHATELO: Ny "Vanim-potoana ao amin'ny Daniela 12" koa dia toa tsy misy dikany, misafotofoto, ary amin'ny lafiny sasany dia mifanohitra tanteraka. Hotononina aloha i Straub, dia manaraka ny fanehoan-kevitrany.

1. "Arakaraka ny fandavan'ny Jiosy" an'i Kristy (Rom. 11:8), dia hisy fe-potoana fiovam-pon'izy ireo izay MAHARANA [fanamafisana fanampiny] amin'ny 'andro farany' amin'ny taona 1260. vanim-potoana (Dan. 12:1-3; Rom. 11:12, 15, 23, 25).

Fanehoan-kevitra: Toa nahazo ny teny hoe "andron'ny farany" i Straub ao amin'ny

Daniela 12:1-3 ao amin'ny and.4, ary toa mihatra amin'ny faran'ny andro eto an-tany rehefa hatsangana ny maty. Tsy ho ela anefa dia ho hita fa tsy mampihatraizany izy. (Araka ny kajikajy homarihina etsyambany avy hatrany kosa, dia hifarana eo amin'ny 2130 am.f.i. ny fe-potoana 1 260 taona hodinihina, izaytokony ho tamin'ny 870 taorian'ij.K.

2. Antsoina koa hoe "fotoan'ny fahoriana" (Dan.12:1) ny "FAHAFANANA" (Dan.12:13-14).

MATETINA [nampianafanamafisana] amin'ny 'fotoana farany'amin'nyvanim-potoana (tokony ho 2130 am.f.i.)"

Fanamarihana: Ity dia milaza mazava ny daty voalaza etsyambony. Fa ilay andalan-teny resahiny ao amin'ny 12:13-14 (izaytokony ho 12:11-12 , satria tsy misy ny Andininy faha-14)

noho ilay "fahafoanana" resahiny, dia milaza ny faharetan'izany ho "sivi-folo amby roan-jato sy arivo andro" na, araka ny kaontin'i Straub, 1290 taona, izay hifarana eo amin'ny 2160 taona eo ho eo, izay hifarana eo amin'ny 2160 eo ho eo. tsy milaza mazava izy. Aryalohan'ny hahavitany azy, dia hisy fe-potoana hafa "hifarana eo amin'ny taona 2370 eo ho eo", na 110 taona eo ho eo tatỳ aoriana.

3. "Eo anelanelan'ny faran'ny 1260 taona (fetr'androiray sy fe-potoana ary tapany) (Dan. 12:7-10) sy ny 'andro farany' ireo 2300 taona hodinihina, dia misy fotoana

santatry ny fiovam-pon'ny Jiosy (Dan. 12:7-10), izay voalaza amin'ilay fiteny hoe:

'Maro no hanadio ny tenany', ary ho madio ny tenany. Rom. 11:15-24).

amin'ny faran'ityvanim-potoana fandravana ity (Dan. 12:9-11).

Famaritana: Eto dia ampitoviana amin'ny 12:1-3 ao amin'ny No. 1 etsyambony ny 1 260 taona ao amin'ny 12:7-10, izay tsy isalasalana fa marina. Saingy ny ambinyamin'izay voalaza dia

mampisehotsy fitovian-kevitra toa tsy azo ifanarahana. Izy io dia mametraka elanelana "eo anelanelan'ny fiakaran'ny 1260 taona ... (Dan. 12:7-10), sy ny 'fotoana farany' ireo 2300 taona hodinihina", izay milaza fa misy "fotoana santatry ny fiovam-pon'ny Jiosy" (Dan. 12:1-3).

Raha lazaina amin'ny teny hafa, ilay voalaza voalohany hoe "fotoan'ny fiovam-pon'izy ireo izay mifarana amin'ny 'fotoan'ny faran'ny' 1260 taona (Dan. 12:1-3)' dia lazaina ankehitriny fa "eo

anelanelan'izany" izany sy ny fe-potoana hifaranan'ny 2300 taona taty aoriana. (Izay, araka ny No.2 etsyambony, dia mifarana "tokony ho 2130 am.f.i."), ary antsoina hoe "fotoana santatry ny fiovam-pon'ny Jiosy (Dan. 12:1-3).

Toy izany koa no voalaza ao amin'ny pejy manaraka, 132: "Ny 1260 taona ao amin'ny Daniela 12:7 dia mifarana amin'ny Fiantombohan'ny vanim-potoanan'ny fiovan'ny Jiosy (fe-potoana 30 taona, fiovam-po ny Jiosy)". Ary izany dia mifanohitra tanteraka amin'ilay filazana hoe "hisy fe-potoana fiovam-po izay hifarana amin'ny 'andro farany' amin'ny fe-potoana 1260 taona (Dan. 12:1-3)", imbetsaka.

voalaza etsyambony, ary hifarana amin'ny taona 2100 eo ho eo, araka ny kajy nataon'i Straub teo aloha.

Manaraka izany dia nilaza i Straub fa i Daniela dia "manitatra ny fotoana tena izy ho 1290 taona, 'hatramin'ny andro farany' amin'iovanim-potoana laho io, na fanitarana fotsiny ilay ao amin'ny No.

Kanefa, raha izany tokoa no fanitarana ny 1 260 taona ho 1290 taona, nahoana raha mihevitra fa na inona na inonavanim-potoanan'ny fiovam-pon'izy ireo izay "hifarana" amin'ny "andro farany" amin'ny 1 260 taona ao amin'ny "Dan. Izany dia hanala ny fisafotofotoana sy nytsy fitovian-kevitra izay voamarika. Tsara kokoa koa ny hifanaraka amin'ny teniny manao hoe: "Rehefa avy naneho an'io hetsika fiovam-po io i Daniela, dia nanitatra ny fotoana tena izy ho 1290 taona". "Fotoana tena izy" inona, raha tsy ny "hetsika fiovam-po"?

4. "Raha mbola teo amin'ny foto-kevitra ny fiovam-pon'ny Jiosy i Daniela, dia nanitatra ny fotoana ho 1335 taona, 45 taona lasa "ny andro farany", ho amin'ny fisehoan-javatrasy fantatra anarana mifandray amin'ilay foto-kevitra i Daniela.

hifarana eo amin'ny taona 2175 eo ho eo (Dan.12:12-13).

"Mandrakotra 75 taona eo ho eo nyvanim-potoana rehetra nampivavaka ny fiovam-pon'ny Jiosy".

Fanehoan-kevitra: Mamerina izany, raha toa ka ampiarahina amin'ny fitambaran'ny 75 taona fotsiny ireo voalaza etsyambony ireo. tamin'ny fotoana niovan'ny Jiosy, dia tsy nanome antony sahaza azy i Straub. Maninona raha manomboka amin'ny

ny isa "X" taona talohan'ny "andro farany" amin'ny fe-potoana 1 260 taona ao amin'ny Daniela 12:1-3 ,

ary hanitatra izany amin'ny 30 taona izay lazainy, arahin'ny 45 taona manaraka izay napetrany, ka lasa 75 taona miampy "X"?

Tsy mahagaga àry raha ao amin'ny fahitana iray (Toko 10-12) ary na dia ao amin'ny toko iray (12) aza, dia tokony hisy fe-potoana misy toetra sy zava-kendrena iray

nambara mialoha (ny 3 1/2 taona nadikan'i Straub ho 1 260 taona ara-paminaniana) ary avy eo, isaky ny Straub, dia nitarina avy hatrany indroa, ka hatramin'ny 1 293? Diso ve ireo tarehimarika roa voalohany, sa ny Tompo, izay nanome ny fanazavana nampitaina tamin'i Daniela, dia niova hevitra indroa nisesy haingana? Sa, hafa ny fandikana ny an'i Straub?

FAHEFATRA: "I Kristy dia manolotra fahatanterahan'ny fanindroany ny 'fahavetavetan'ny fandravana voalaza tamin'ny alalan'i Daniela mpaminany' (Mat. 24:15), nanomboka tamin'ny nandravan'i Titosy an'i Jerosalematamin'ny taona 70 taorian'ij.K., nifarana tamin'ny taona 2370 tany ho any.

"Rehefa nitady hamerina amin'ny laoniny ny fanompoany tao amin'ny fitoerana masina ny Jiosy, dia ara-dalàna fa hisy fahatanterahan'ny fanindroany ho avy amin'ny maha-fandresen'ny Tompo ny fikasany.

Fanehoan-kevitra: Nofonanan'i Kristy avokoa ireovoalaza teo aloha izay nolazain'i Daniela teo aloha, ary nazavain'i Straoba tamim-pahatokiana tamim-pahatokiana toy izany, satria nanitatra 195 taona hafa ny fandravana, na hatramin'ny taona 2370. Araka ny voalazan'i Straub, dia nifarana ny fandravana tamin'ny faneken'ny Jiosy an'i Kristy ho "fitoerana masina ankasitrahana, tokony ho tamin'ny taona 300 tany ho any", nefa tsy hifarana amin'ny fotoan'andron'ijesosy Kristy. fanekena.

Inona no tokony hataontsika amin'ireo fanavaozana ara-paminaniana rehetra ireo, raha izany tokoa no izy? Miaraka amin'ireo olana rehetra apetraky ny fandikana tsara nataon'i Straub, dia toa azo inoana kokoa fa namaky be dia be tao amin'ny lahatsoratra ara-baibolytsy

nokasain'Andriamanitra izy, ary nanohitra ny tenany tsy nisy fanantenana. Tsy fahita firy anefa izany eo amin'ny fifampiraharahan'ireolehilahy tsy nahazo tsindrimandry tamin'ny faminaniana tsy tanteraka. Azo antoka fa ilaina ny mitandrina ny tenantsika amin'ny dogmatisma, ary mailo amin'ny teti-dratsin'ny hafa, amin'ny sehatra toy izany.

FARANY, dia mety hovoatery hiandry miaraka amin'i Daniela isika mandra-pahatongan'ny andro

farany, vao ho azontsika tsara sy tanteraka ny dikan'izay rehetra voasoratra ao amin'ny fitantarany. Ampy anefa ny fahafantarantsika fa raha te hankasitrahana'Andriamanitra isika dia tsy maintsy tsy mivadika aminy ary vonona ny ho faty raha ilaina, fa tsy mampandefitra ny tsy fivadihantsika. Fa

izao fiainana izao dia tsy mamarana izany rehetra izany, fa tokony hisy fitsanganana amin'ny maty na "ho amin'ny fiainana mandrakizay" na "ho amin'ny henatra sy latsa mandrakizay" (12:2), araka ny famaliantsika an'Andriamanitra.

